

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Flora

**CITIȚI
IN ACEST
NUMĂR:**

**LENIN
IN 1917-1918**

(pag. 3)

Faceți cunoștință cu

IURI GAGARIN

(pag. 6-7)

K. VOROȘILOV:

Zdrobirea rebeliunii de la Kronstadt

Biblioteca „Veac nou” nr. 3

(pag. 9-10)

ANUL XVII
21 aprilie 1961

16

(840)

12 PAGINI
1 LEU

Împodobind muzeul școlii...

„Această tinăr valorează un miliard de dolari!”

Poate că niciodată pînă acum America n-a fost atît de tulburată și de agitată ca în aceste zile. În S.U.A. nu există acum nici un om care să nu fi rostit numele lui Gagarin. Portretul lui apare continuu pe ecranele televizoarelor, posturile de radio vorbesc despre el mereu, iar numele lui este transmis de telegraf. „Columbul Cosmosului”, „un erou printre eroi” îl numește pe Iuri Gagarin America zguduită. Pe străzi, în autobuze, în cafele se poate auzi continuu numele lui.

Americanii simpli știu să prețuiască curajul, eroismul. El repetă plini de admirație cuvintele rostite de Iuri Gagarin care au și devenit legendare: „Pe nava cosmică m-am simțit bine, ca acasă”. De multe ori, americanii își exprimă entuziasmul în felul lor specific. Privind figura rusească prezentă în paginile ziarelor, ei spun: „O, această tinăr valorează un miliard de dolari!” Proprietarul unei cafenele din New York a expus portretul lui Gagarin în vitrină, iar dedesubt a scris: „Dacă Gagarin va veni în orașul nostru, el va lua masa numai la noi!”

A doua zi după lansare, s-a petrecut un fenomen puțin obișnuit în S.U.A.: în fața chioșcurilor de ziare s-au format cozi.

Orinduirea sovietică socialistă a demonstrat din nou cu tărie ce uriașe posibilități deschide ea în fața omenirii. Și nu întâmplător studentul new-yorkez Robert Marthy, cu care au stat de vorbă corespondenții sovietici în S.U.A., a declarat: „Puterea Uniunii Sovietice nu cunoaște limite”.

— Țara dv. este țara minunilor — mi-a spus un bătrîn postăș. Simt că amețesc. Acum sînt convins că voi apuca ziua cînd rușii vor stabili legătură directă cu alte planete.

„După primul sputnik opinia publică mondială a înclinat considerabil în favoarea comunismului. Dar ce-o să se întâmple acum, după ce lumea a aflat de fapta plină de eroism a comunismului Gagarin?” — se întreabă cu neliniște „New York Herald Tribune”.

În fața clădirii reprezentanței sovietice la O.N.U. am făcut cunoștință cu studenții Harry Hash și Kelly Strauss, de la Universitatea din New York.

Parizienii comentează

Prima și a doua zi ale erei cosmice. Scene din viața de pe Pămînt.

Locul acțiunii — Paris. Mai precis: strada, cafeneaua, magazinul, parcul, sala de spectacole.

Persoanele care iau parte la acest dialog sînt trecători întâmplători, oameni simpli din Paris, intelectuali, fruntași a vieții publice care răspund la întrebarea pusă de un corespondent sovietic: Ce părere aveți despre zborul primului om sovietic în Cosmos?

Jean Claude Hervé, grădinar în vîrstă de 25 de ani. Cu toate că de cîtva timp lumea aștepta acest eveniment și era chiar incredințată că primul zbor va fi înfăptuit de Uniunea Sovietică, totuși faptul acesta i-a uluit pe toți prin forța lui. Este minunat.

În cafeneaua de pe strada Grenelle, nr. 212. Un tinăr muncitor: Rușii au înfăptuit un lucru mareț. Aș dori și eu să fiu. Dacă nu în locul lui Gagarin (îmi e cam teamă) cel puțin în locul unuia din cei care, după fapta lui eroică, vor putea să urce la fel de sus.

Proprietara unei cafenele, intrerupînd lectura ziarului „Aurore” (ziar de dreapta).

— Nu sînt comunistă, dar ceea ce au înfăptuit rușii este colosal! Vă rog să transmiteți oamenilor sovietici felicitările mele pentru acest succes!

Sala de spectacole a velodromului de la porțile Versailles-ului. Ansamblul din Ural execută dansul „Fationul sovietic pe Lună”. Alături de mine stă scriitorul Pierre Gamarra:

— E o mare victorie a Uniunii Sovietice și a popoarelor. Dar nu e o victorie numai a științei, ci și a poeziei, a umanismului.

E. Magnan
ziaristă franceză

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.I.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Călugăreanu 5 telefon 12 02 10

Au urmaș apoi numeroase întrebări: Poate că aveți fotografia noi ale lui Iuri? Vorbiți-ne despre copilăria lui. Ce climă este la Smolensk?

— Aș dori să cunosc mai multe lucruri despre societatea dv. — ne-a mărturisit Harry — despre Comsomol, despre comuniști, despre sistemul de învățămînt.

Un om sovietic în Cosmos! Vestea aceasta a opărit literalmente pe obscuranțiștii americani. Cît de ridicoli sînt ei acum! Nu de mult, pe Broadway mergea un individ sumbru, cu înfățișarea unui mucenic, cu capul descoperit, cu gulerul ridicat la palton și cu privirea îndreptată în pămînt, purtînd deasupra capului, un panou:

„Opriți-l pe nelegiuitul de comuniști”. O ploaie repede de primăvară a murdărit literele de pe panou și dîre negre de vopsea se scurgeau pe chelia individului, stîrnind hohotele de ris ale trecătorilor.

Dar cum să nu rîzi de „mucenicii” de la ziarul „Daily News”? Acestui ziar nu i-a convenit deloc faptul că Iuri Gagarin este membru al Partidului Comunist. De aceea un oarecare Robert McCarthy a încercat „cu toată seriozitatea” să-l convingă pe americani că Iuri Gagarin n-ar fi fiul unui colhoznic din Smolensk, ci... un prinț rus, nepot al țarului Nikolai al II-lea. Aceste născociri le-a publicat în pagina doua a ziarului „Daily News” dedesubtul unui portret al maiorului Gagarin. După care un radiocomentator de aici a remarcat cu ironie că în Uniunea Sovietică există mii de Gagarini și, probabil, toți sînt nepoți ai ultimului țar rus.

Toate zările locale au publicat următoarele cuvinte rostite de N. S. Hrușciiov în convorbirea sa telefonică cu Iuri Gagarin: „Fie ca țările capitaliste să ajungă din urmă țara noastră care a deschis calea spre Cosmos și care a trimis primul cosmonaut din lume”.

Apelul făcut de U.R.S.S. pentru întrecere pașnică în Cosmos a stîrnit în rîndurile multor observatori americani comentarii pline de amărăciune. „Nici o dată nu te poți ascunde de evidențe: Uniunea Sovietică a și cîștigat această competiție” — constată comentatorul D. Rogers-junior.

Dar milioane de americani salută și aprobă întrecerea în numele păcii și progresului. Fapt exprimat cît se poate de bine de Cyrus Eaton într-o telegramă a sa. „Oamenii sovietici și-au demonstrat din nou în chip strălucit geniul lor — scrie Eaton. Colaborînd cu savanții dv. în decurs de un deceniu, am fost uimit nu numai de aptitudinile lor remarcabile dar și de grija pentru bunăstarea și destinele întregii omeniri. Noua dv. realizare minunată trebuie să servească ca o chemare către toți savanții și filozofii din lume spre a se uni în lupta împotriva ignoranței, prejudecăților și relei-voințe, în lupta pentru accelerarea triumfului omenirii asupra forțelor naturii”.

B. Strelnikov

SE ÎNTÎLNESC STELELE

Desen de V. Fomichev

U.R.S.S.
a cîștigat
întrecerea
cosmică

Presa occidentală
recunoaște:

„Această performanță sovietică trebuie privită și ca un eveniment de mare însemnătate politică și psihologică, în sensul că ridică încă o dată, nemăsurat de mult, prestigiul internațional al Uniunii Sovietice. Așa cum călătoriile lui Columb și Magellan au deschis o nouă epocă pentru întreaga omenire, zborul efectuat cu succes la 12 aprilie pe o orbită în jurul Pămîntului de către cosmonautul sovietic Iuri Gagarin pune întreaga lume în fața unui nou capitol din istorie. El constituie un triumf pentru Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste”.

„Acest eveniment, reprezintă realizarea supremă pînă în prezent în tehnologia spațială și oferă dovada cea mai impresionantă a înfloririi sovietice în domeniul motoarelor puternice de rachete”.

„NEW YORK TIMES”

„Iuri Alexeevici Gagarin și știința sovietică au cîștigat prisoarea pe care omenirea o făcuse încă în trecutul îndepărtat atunci cînd s-a trezit conștiința strămoșilor noștri. Iată că la 12 aprilie 1961 atîtea vise, atîtea strădanii, atîtea sacrificii duc la fantasmă victorie a lui Iuri Gagarin. Cămile înalte, atînea de genial amăn, ca descoperirea focului și a fierului sînt amonime și fără dată, dar era cosmică se înscrie în istorie cu ziua de 12 aprilie 1961 și cu fotografia unui tinăr de 27 de ani”.

„PARIS PRESSE-L'INTRANSIGEANT”

„Însemnătatea performanței realizate de „Cristofor Columb al spațiului” pe bordul unei nave cosmice în jurul Pămîntului, este considerabilă atît pe plan tehnic și industrial, cît și în alte domenii. O astfel de reușită nu a fost posibilă decît datorită creării în Uniunea Sovietică a unei industrii puternice îndreptată și spre explorarea spațiului cosmic, precum și dezvoltării sistematice, pe scară largă a tuturor cercetărilor științifice și tehnice. Nu este o întâmplare că primul om trimis în spațiul cosmic aparține unei țări unde se desfășoară un efort considerabil în domeniul promovării gîndirii și unde sînt pregătite în fiecare an 120.000 de ingineri față de 80.000 în S.U.A. și numai 8.000 în Franța”.

Agenția „FRANCE PRESSE”

„Bărbații și femeile lumii necomuniste consideră realizarea sovietică drept o victorie extraordinară asupra Statelor Unite. Ei constată că America vorbește prea puțin, dar nu face în mod practic nimic”.

Agenția „ASSOCIATED PRESS”

„Este nelindoielnic acum că rușii i-au depășit pe americani. În actuala stare de lucruri, rușii nu au lăsat să dănuie nici măcar o posibilitate de discuție. Trebuie să aducem deci omagii rușilor”.

„TIMES”

„Dacă ne gîndim la starea de înapoiere pe tărîm industrial a Rusiei țariste, în comparație cu lumea occidentală, dacă ne gîndim că această țară a trecut printr-o revoluție îndelungată și un război mondial, trebuie să recunoaștem că știința și tehnica au progresat în U.R.S.S. cu pași gigantici, nu numai pentru a ajunge din urmă, ci pentru a întrece statele occidentale”.

„LA SUISSE”

91 DE ANI DE LA NAȘTEREA MARELUI GENIU AL REVOLUȚIEI LENIN ÎN 1917-1918

Colaboratorii Institutului de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S. întocmesc o amănunțită biografie a lui V. I. Lenin. În ea se includ toate evenimentele legate de viața și activitatea întemeietorului partidului comunist și statului sovietic. De fiecare dată când se studiază cu atenție aceste materiale, se stabilesc și se precizează noi fapte interesante.

Când s-a ținut prima ședință a Consiliului Comisarilor Poporului

În noaptea de 8 spre 9 noiembrie 1917, la Congresul al II-lea al Sovietelor din Rusia, a fost constituit guvernul Rusiei Sovietice - Consiliul Comisarilor Poporului, în frunte cu V. I. Lenin. Când s-a ținut prima ședință a acestui Consiliu?

Multă vreme nu s-a putut găsi nici un fel de proces verbal al Consiliului Comisarilor Poporului din perioada 8-15 noiembrie. Nici în alte documente nu erau menționate ședințele ținute în acest timp. Dar iată că în „Gazeta vremennovo rabochevo i krestianskovo pravitelstva” („Ziarul guvernului provizoriu muncitoresc și țărănesc”) din 30 octombrie stil vechi (12 noiembrie stil nou), într-o notă la unul din proiectele regulamentului cu privire la controlul muncitoresc citim: „În ședința din 27 octombrie, Consiliul Comisarilor Poporului a însărcinat pe tov. Miliutin și pe tov. Larin să întocmească prezentul proiect în termen de două zile”. Și în ziarul menșevic „Novaia jizn” („Viața nouă”), din 10 noiembrie 1917, se menționează că problema controlului muncitoresc a fost examinată în cadrul Consiliului Comisarilor Poporului.

Cercetăm din nou documentele, memoriile și treptat lucrurile se clarifică: într-adevăr, la 27 octombrie stil vechi (9 noiembrie stil nou) a avut loc sub președinția lui V. I. Lenin prima ședință a Consiliului Comisarilor Poporului. La această ședință au fost examinate și aprobate decretul cu privire la efectuarea la data stabilită a alegerilor pentru Adunarea Constituantă și cu privire la lupta împotriva presei burgheze contra-revoluționare. Principala hotărâre a acestei ședințe a fost de a se adopta ca bază a proiectului de lege guvernamental „Proiectul regulamentului cu privire la controlul muncitoresc”, elaborat de Lenin, - unul din documentele programatice de bază ale Puterii Sovietice.

Interviu acordat unui corespondent american

Examinându-se materialele Consiliului Comisarilor Poporului, care se păstrează în „Arhiva centrală de stat a Revoluției din Octombrie și a Construcției socialiste în U.R.S.S.”, s-a descoperit un document interesant - copia dactilografiată a unui interviu acordat de V. I. Lenin unui corespondent al agenției americane Associated Press. În document, care este scris în limba engleză, se spune că „un corespondent al agenției Associated Press a luat un interviu Președintelui Consiliului Comisarilor Poporului, care era bucurat de marea victorie a partidului său”, renumită în alegerile pentru Adunarea Constituantă în circumscripția electorală Petrograd. Răspunzând la întrebările corespondentului, V. I. Lenin a declarat că rezultatele alegerilor prin care bolșevicii obțin 6 locuri din 12, dovedesc succesele serioase ale partidului bolșevic, căci tocmai în această circumscripție erau înainte deosebit de puternice pozițiile partidului burghez al cadeților.

Până în prezent, în literatura istorică nu se găseau nici un fel de date cu privire la acest interviu. De altfel, nici documentul menționat nu indică data interviului și nici numele corespondentului american. Totuși, acest fapt prezenta un mare interes, căci era evident că aveam de-a face cu primul interviu acordat de V. I. Lenin după Revoluția din Octombrie unui reprezentant al presei burgheze. Au început căutările.

Se știe că alegerile pentru Adunarea Constituantă în circumscripția electorală Petrograd s-au încheiat în ziua de

27 noiembrie, ora 14. Rezultatele preliminare au devenit cunoscute în ziua de 28 noiembrie la ora 11, iar cele definitive, pe seară. Așadar, se poate presupune că interviul a fost acordat în seara zilei de 28 noiembrie 1917. Dar cum să confirmăm această ipoteză și cum să stabilim numele corespondentului american.

Frunzărind din nou documentele, răsfoim un dosar după altul. Și iată că avem în față registrul de notare a biletelor de intrare la sediul guvernului sovietic de la Smolnii. La data de 28 noiembrie, figurează o însemnare, făcută probabil de vreunul din matrozii de serviciu în care se menționează că s-a eliberat un bilet de intrare „tov. Iaros, corespondent al Presei unite din America”.

În felul acesta, s-a stabilit un nou fapt din biografia lui Lenin. În seara

și că aceste răspunsuri vor fi publicate fără nici un fel de modificări.

Predind documentul, C. Iaroc a arătat că, după cite ține el minte, scrisoarea fusese primită în 1911-1912 de grupul de studenți progresiști care creaseră la Paris „Asociația internațională de informare a presei muncitorești din America, Franța și Anglia”. Noul document al lui V. I. Lenin, dăruit Comitetului Central al P.C.U.S., a fost primit la Institutul de marxism-leninism de pe

lângă C.C. al P.C.U.S.

Chiar după conținutul scrisorii se putea presupune că ea fusese scrisă nu în 1911-1912, cum credea C. Iaroc, ci mult mai târziu: în scrisoare sînt menționate organele de presă cu orientare internaționalistă, care au apărut în anii primului război mondial și reprezentanți ai aripii internaționaliste a mișcării muncitorești - W. Haywood și T. Mann - care au luptat împotriva majorității

tru instaurarea orînduirii socialiste în Rusia?”

Pe scrisoarea lui N. Coué există o notă a lui V. I. Lenin: „Răspuns la 10.XI.1917”. Prin urmare, trebuie să continuăm căutarea acestui document leninist extrem de prețios.

O lecție dată militariștilor

Nu de mult, Arhiva de politică externă a predat Institutului de marxism-leninism o însemnare a convorbirii lui V. I. Lenin cu reprezentanții corpului diplomatic din ziua de 14 ianuarie 1918. Însemnarea a fost făcută de secretarul Comisariatului Poporului pentru afacerile externe, iar apoi a fost revăzută și completată de V. I. Lenin personal. Pînă acum, se știa de această convorbire numai din darea de seamă publicată în „Pravda”, la 16 ianuarie 1918.

Iată istoricul acestei convorbiri. În prima jumătate a lunii ianuarie 1918, guvernul burghez român, care avea legături stricte cu Antanta, a întreprins acțiuni agresive împotriva Rusiei Sovietice. La 13 ianuarie, Consiliul Comisarilor Poporului a primit o telegramă în care se anunța că trupele romine au încercuit regimentul 194 Troițko Serghievski, l-au dezarmat și l-au evacuat în spatele frontului, au arestat comitetul regimentului 195 și au capturat rezervele de furaje ale diviziei nr. 49. „În cazul cînd cei arestați în mod mișeleesc nu vor fi eliberați, sintem gata să acționăm și să obținem prin forța armelor eliberarea arestaților” - se spunea în telegrama de protest, semnată de Comandantul diviziei 49-a și de Președintele comitetului de soldați al regimentului 194.

Pentru a preîntîmpina o ciocnire între unitățile armatei ruse și armata romină și totodată pentru a exprima un protest hotărît împotriva acțiunilor samovolnice ale autorităților romine, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să recurgă la o măsură excepțională și anume să aresteze pe toți membrii legației romine și ai misiunii militare romine din Petrograd și să trimită un ultimatum guvernului romin. Explicîndu-și acțiunile într-un comunicat guvernamental special, Consiliul Comisarilor Poporului a răta: „Firește că pentru guvernul socialist al Rusiei, lucrul cel mai important era să evite un război cu țărani romini...”

În ziua de 14 ianuarie, la ora 13, ambasadorul american D. Francis, decanul corpului diplomatic din Petrograd, l-a anunțat telefonic pe V. I. Lenin că tot corpul diplomatic dorește să fie primit de acesta. În aceeași zi, la ora 16 și 16 minute, V. I. Lenin a primit pe reprezentanții statelor Antantei și ai țării neutre.

Reprezentanții S.U.A., Angliei, Franței, Italiei și altor țări au declarat că arestarea ministrului plenipotențiar romin este incompatibilă cu uzanțele internaționale în vigoare. Răspunzînd decelarției, Lenin a arătat că aceste măsuri au fost luate din pricina unor împrejurări „neprevăzute de nici un fel de reguli diplomatice” și că el „nu este de acord că ar fi, în general, inadmisibile represaliile împotriva reprezentanților unei țări care formal nu ne-a declarat război, dar totodată a înconjurat o divizie a noastră, o ține înfometată, o dezarmează și arestează conducătorii ei aleși”.

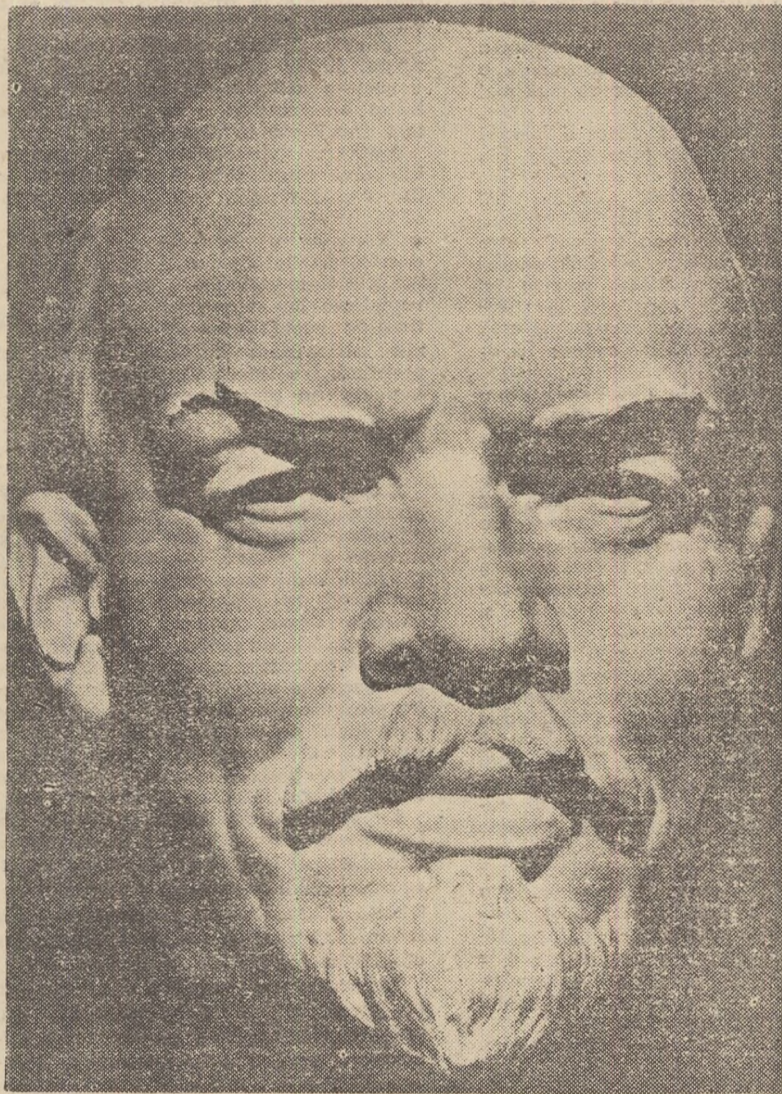
„...Pentru un socialist - a spus Lenin - viața a mii de soldați este mai prețioasă decît liniștea unui diplomat”. Totodată, răspunzînd unui diplomat care declarase că prin astfel de măsuri nu se poate preîntîmpina războiul, Lenin a afirmat cu hotărîre că acum a început o epocă în care „pozoarele care nu vor război vor ști să-l preîntîmpine prin toate mijloacele”.

Căutarea de documente noi, stabilirea unor fapte noi din biografia lui V. I. Lenin și precizarea celor cunoscute pînă acum permit să se reconstituie mai complet tabloul activității desfășurate de marele conducător în zilele revoluționare din 1917-1918.

**E. Klopov, V. Loghinov,
R. Savițkaia,**

Colaboratori ai Institutului de marxism-leninism de pe lângă C.C. al P.C.U.S.

Noi elemente biografice

Sculptură de Z. Azarov

zilei de 28 noiembrie, Președintele Consiliului Comisarilor Poporului a acordat un interviu lui Iaros, corespondent al agenției americane „Associated Press”.

Unde se află acest document?

În ianuarie 1959, cetățeanul român C. Iaroc a predat Institutului de istorie a partidului de pe lângă C.C. al Partidului Muncitoresc Român manuscrisul în limba franceză al unei scrisori a lui V. I. Lenin necunoscută pînă atunci. Scrisoarea era adresată „Asociației internaționale de informare a presei muncitorești din America, Franța și Anglia”. În această scrisoare, V. I. Lenin comunica Asociației că este gata să răspundă la întrebările ce i s-au pus, dacă i se garantează că răspunsurile sale vor fi făcute cunoscute întregii presei muncitorești - inclusiv cea internaționalistă -

social-șovine a partidelor social-democrate.

Zi după zi, lună după lună au fost reexaminat scrisorile lui Lenin, însemnările, notele de pe documente.

Și, în sfîrșit, s-a descoperit ceea ce se căuta. În Arhiva centrală de partid se păstrează răspunsul primit de V. I. Lenin de la ziaristul francez N. Coué, reprezentantul „Asociației internaționale de informare a presei muncitorești din America, Franța și Anglia”, în care el se declară de acord cu condițiile interviului, expuse în scrisoarea lui V. I. Lenin. Scrisoarea lui N. Coué poartă data de 10 (23) noiembrie 1917. În arhivă se păstrează și o listă a întrebărilor pe care N. Coué le-a pus lui V. I. Lenin. Iată unele din ele: „...Va continua oare Consiliul Comisarilor Poporului, cu aceeași energie, politica sa internă și acțiunile sale internaționale în vederea încheierii păcii?... Ce reforme mărețe proiectează guvernul actual pen-

CIBERNETICA În medicină și biologie

- Mașini cu „simțuri” perfecționate
- O nouă știință: neurocibernetica
- Luminarea de la Vladivostok văzută la Moscova

Intr-o povestire științifico-fantastică a scriitorului sovietic A. Dneprov este vorba despre o mașină-robot, denumită „Suema”, în stare să „gîndească” și chiar să aibă „senzații”. Pe vremea cînd a fost scrisă povestirea o asemenea mașină nu exista decît în imaginația autorului. Dar oamenii de știință sovietici se străduie neîncetat să perfecționeze mașinile cibernetice și rezultatele sînt de pe acum vrednice de semnalat.

La baza acestor realizări excepționale se află succesele înregistrate de cea mai tînăr ramură a ciberneticii — neurocibernetica — știința care se ocupă cu relațiile dintre activitatea sistemului nervos și funcționarea mașinilor cibernetice.

Studiul acestor relații a avut ca rezultat îmbogățirea conținutului fiziologiei animale și a ciberneticii. Cercetările privind funcționarea creierului furnizează o serie de date prețioase pentru perfecționarea mașinilor electronice, iar realizările ciberneticii pot fi folosite în interpretarea proceselor fiziologice ale creierului.

Mașinile „bolnave” de nervi

Succesele înregistrate recent de neurocibernetică, sînt rezultatul unor experiențe de excepțională însemnătate. Într-adevăr, pornind de la ideea că „mașinile inteligente” sînt o copie a creierului și a sistemului nervos, oamenii de știință s-au întrebat dacă nu s-ar putea folosi tehnica cibernetică pentru studiul creierului viu. Ipoteza, oricît de surprinzătoare ar părea, a fost demonstrată. Cu ajutorul tehnicii cibernetice, savanții sovietici prof. S. N. Braines, A. V. Napalkov și V. P. Svecinski au făcut cercetări prețioase asupra celor mai fine activități psihice, cum ar fi de pildă memoria.

În acest scop, mașinile cibernetice au fost puse în situația de a imita procesul de „uitare”, pentru a permite studierea omîunțită a mecanismului de memorare. Datorită acestor cercetări se vor putea stabili metodele cele mai bune de memorizare, de întărire a memoriei, de combinare a memoriei auditive cu cea vizuală ș.a.m.d.

Ceva mai mult, în momentul de față se studiază, pe „modele” cibernetice corespunzătoare, unele boli nervoase sau tulburări psihice. Dispozitivele cibernetice sînt folosite pentru descifrarea naturii intime a bolilor nervoase și psihice, domeniu în care mai există atîtea „necunoscute”.

Pentru studii de acest fel, se „modelează” pe mașină boala de care medicul presupune că suferă un anumit pacient. În „modelul cibernetice”,

medicul introduce o serie de modificări anormale observate la pacient, cum ar fi de pildă: tulburările memoriei, ale funcției de recunoaștere, ale excitabilității etc. Se compară apoi diferite rezultate obținute de la mașină cu aspectul clinic al bolii, observat în realitate. În acest mod se poate verifica corectitudinea diagnosticului și se poate stabili tratamentul cel mai eficace.

Organele de simț... electronice

Mașinile neurocibernetice sînt astfel superioare mașinilor electronice de diagnostic, care preluorau și sistematizau datele din fișa medicală a bolnavului. Vechile mașini nu erau în ultimă instanță, decît niște mașini de calcul perfecționate. Modelele neurocibernetice lucrează, însă, prin imitarea schemei de alcătuire și funcționare a organului viu, fiind de aceea mult mai fiziologice.

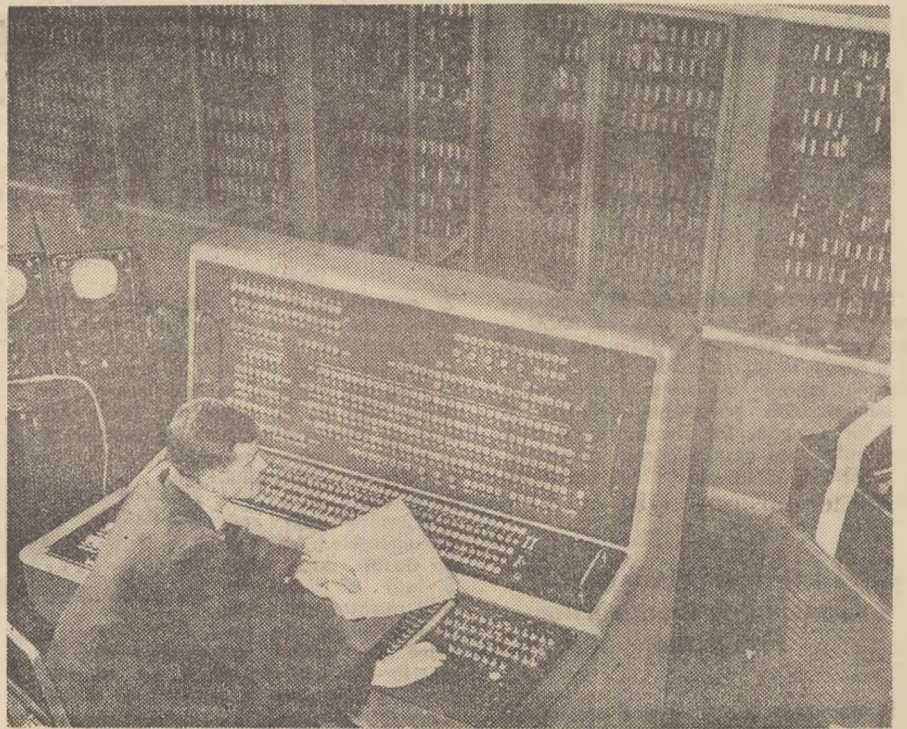
Tehnica cibernetică poate fi folosită și pentru studierea altor organe ale omului. La Institutul de energetică din Moscova, ca rezultat al colaborării unui grup de medici, fiziologi și ingineri, s-a construit un dispozitiv care modelează funcționarea inimii omului și a aparatului circulator, precum și un aparat-plămîn care permite studii și experiențe asupra respirației, mult mai precise decît cele efectuate pe animale.

Ceva mai mult, în ultimii ani, oamenii de știință sovietici au început să creeze dispozitive cibernetice care imită organele cele mai perfecționate ale omului, cum sînt cele de simț. Aceste organe de simț electronice sînt uneori mai fine ca cele naturale. De pildă, spre deosebire de urechea noastră aparatul cibernetice poate percepe undele sonore a căror frecvență depășește cu mult limitele între 20 și 20.000 vibrații pe secundă.

Aparate de „simț” electronice au fost realizate și pentru miros. „Nasul artificial” poate descoperi oxidul de carbon (care nu e perceput de mirosul omului) chiar în concentrații de 2 părți oxid de carbon la 100.000 părți de aer! Ochiul electronic permite analiza celor mai fine nuanțe de culoare. Fotomultiplicatoarele sovietice ar putea „vedea” de la Moscova cum se aprinde o luminare la Vladivostok dacă, desigur, nu ar interveni curbura Pămîntului și opacitatea aerului.

Iată așa dar, că nu numai pe tărîmul zborurilor cosmice, visele cele mai îndrăznețe devin realitate iar științifico-fantasticul se transformă tot mai mult în științific pur și simplu.

Em. Roman

La Centrul de calcul electronic al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Electrofiziologia plantelor

Electrofiziologia, adică studiul fenomenelor electrice în organismele vii este în prezent unul din capitolele cele mai studiate în fiziologia omului și a animalelor.

În ultimul timp, odată cu perfecționarea noilor aparate și instalații de cercetare a fiziologiei plantelor, activitatea bioelectrică a lumii vegetale a fost descoperită în mare parte.

Problemele de electrofiziologie vegetală sînt studiate în mod deosebit în Uniunea Sovietică sub conducerea Institutului de fiziologie a plantelor al Academiei de Științe a U.R.S.S. Succesele înregistrate în ultimul timp în acest domeniu au o mare valoare teoretică și practică, ele deschizînd mari perspective culturii plantelor și agriculturii.

O ȘTIINȚĂ TINĂRĂ

Mucegaiul și undele hertziene

Este interesant că fenomenele bioelectrice au loc nu numai în plantele superioare sau în cele cunoscute sub numele de „plante sensibile” (mimoza, plantele carnivore etc.) — ci și în cei mai umili reprezentanți ai regimului vegetal. Unele ciuperci microscopice (mucegaiuri) de pildă „simt” undele electrice hertziene (unde folosite în radiotelegrafie și radiofonie), ca și direcția din care ele pornesc, îndreptîndu-se spre locul de unde vin sau în direcția opusă. O asemenea sensibilitate („electrotropism”) n-a fost constatată la alte ființe, nici chiar la animale.

La Institutul de fizică agricolă din Leningrad, cercetătorul B. Kasmanov a construit pe bază de semiconductori, aparate cu înregistrare automată pentru măsurarea temperaturii plantelor, a intensității transpirației și a proceselor electrofiziologice ale plantelor.

Cultivate în condiții de lumină, temperatură și umiditate artificială, plantele declanșează sau opresc iluminarea atunci cînd lucrul acesta îl re-

clamă procesele interne care au loc în interiorul plantelor. În felul acesta, planta își „alege” singură, după plac condițiile optime de iluminare.

Diagnostic electric

Savanții sovietici au reușit de asemenea să înregistreze curenții electrice din corpul plantelor. Cu ajutorul unor galvanometre sau al unor oscilograme sensibile, a fost obținut graficul fenomenelor electrice care au loc între electrozii introduși pe diferite porțiuni ale

țesuturilor vegetale. Starea de „boală” sau de „sănătate” a plantelor este caracterizată prin modificări electrice. În acest fel, se pot diagnostica la vegetale diverse fenomene patologice, mult mai ușor decît cu metodele cunoscute pînă acum. Porțiunea bolnavă dintr-o plantă devine electronegativă față de toate celelalte segmente nelezate. Apar astfel curenți bioelectrici de excitare sau lezare care prin caracteristicile lor diferă de bio-curenții din repaus sau din timpul stării de sănătate.

Savantul sovietic N. G. Holodnii a arătat că frunzele și rădăcinile diferitelor specii de plante reacționează prin modificări electrice la orice factor extern. Umiditatea prea mare influențează intens potențialul bioelectric al plantei.

Electricitatea pe ogoare

Iată acum și cîteva exemple care arată importanța practică a fenomenelor electrice pentru cultivarea plantelor. Cu ajutorul electricității, al luminii, procesele vitale ale plantelor se pot intensifica extraordinar. Prin alegerea adecvată a iluminatului artificial, la Institutul agrofizic din Leningrad s-au obținut experimentale pătăgele roșii de 2-3 ori mai mari decît cele obișnuite. În 60 de zile de iluminat electric se pot recolta de pe un metru pătrat circa 17 kg roșii, iar într-un an pînă la 100 kg. În sere și loturi experimentale, mărirea cantității de lumină artificială a dus la maturizarea răsadurilor de roșii în 20 de zile în loc de 40 zile, iar a ridichilor în două săptămîni în loc de o lună. Tot astfel, crizantemele care nu au văzut niciodată lumina zilei — aceasta fiind înlocuită printr-un „soare” electric — au înflorit în 60 de zile și nu în 8-9 luni, ca de obicei.

În sfîrșit, cercetările au arătat că în viața plantelor nu joacă un rol numai electricitatea din atmosferă sau cea din interiorul organismului vegetal, ci și cea din sol. Agrofizicienii sovietici au constatat că diferențele de potențial electric dintre plantă și sol accelerează sau încetinesc circulația sevei. Masa vegetală a ovăzului, de pildă, cultivat într-un cîmp electric pozitiv, a sporit cu peste 30 la sută, față de lotul martor crescut în cîmp electric negativ.

Iată deci, numai cîteva din rezultatele cercetărilor de electrofiziologie vegetală, menite să vie în sprijinul agronomiei și filotehniei pentru obținerea unor recolte din ce în ce mai bogate.

R. Irimescu

Tractorul-cocostîrc

Noul tip de tractor — „DT.-20” construit în Uniunea Sovietică este înălțat pe picioare lungi, ca de cocostîrc. Noua mașină a fost special adaptată pentru culturile cu tulpină înaltă. Cu toată înălțimea lui respectabilă, tractorul este foarte stabil și la nevoie poate fi transformat într-un tractor obișnuit.

Pereți din fibre de sticlă

În funcție de modul de preparare, fibrele de sticlă pot fi compacte și rigide — întocmai ca o masă metalică — sau ușoare și elastice ca tutul, pot fi penetrabile sau impenetrabile pentru lichide, rezistente la temperaturi mari, însfîrșit pot fi un bun izolator de curent electric și gaze. Noile fibre au fost obținute de Institutul unional de cercetări științifice în domeniul fibrelor de sticlă. Un panou din fi-

microscop

bre de sticlă, gros de numai 5 cm., poate înlocui un perete gros fără ca prin el să treacă nici cel mai mic zgomot. Peretele de sticlă nu lasă să treacă aerul cald sau rece, ceea ce îl face utilizabil în industria frigorifică.

Atomul împotriva filoxerei

La Institutul de horticultură, viticultură și vinificație din R.S.S. Moldovenească s-a deschis un laborator special de biofizică. Problema principală pe care o studiază cercetătorii laboratorului este lupta împotriva filoxerei cu ajutorul radiațiilor radioactive. Tratată astfel,

filoxera nu se mai poate înmulți. De remarcat că radiațiile radioactive nu atacă rădăcina viței de vie.

Maistrul automat

Tabloul de comandă al furnalelor moderne reprezintă o întreagă „expoziție” de aparate de control. Munca lor o urmăresc maistrii cei mai experimentați, care și ei sînt supuși greșelii. De aceea, „maistrul-furnalist” electronic le va fi de mare ajutor și îi va feri de greșeli. El va urmări și analiza mulțimea de parametri în continuă schimbare și va alege regimul optim de turnare a oțelului. Maistrul-electronic va studia, de asemenea, procesul care are loc în furnal și va transmite informații mașinii matematice de comandă.

Noul dispozitiv a fost realizat în laboratorul central de automatice din Moscova.

Primul loc în lume

„U R. S. S. produce astăzi mai mult minereu de fier și cărbune, mai multe mașini-unelte decât S.U.A.“.

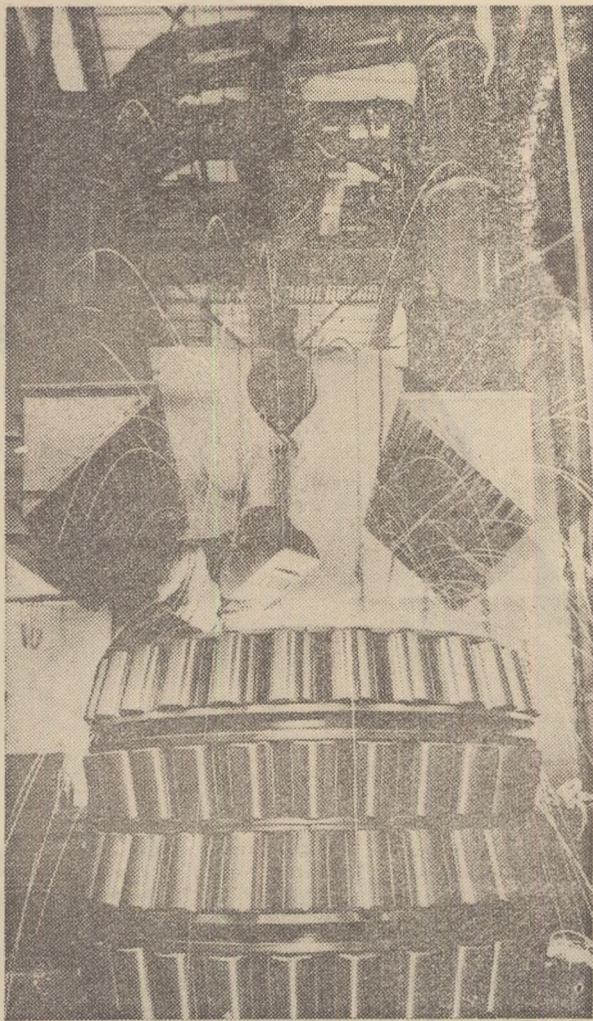
(Din cuvântarea tovarășului M. S. Suslov la Congresul Partidului Comunist din India, aprilie 1961).

Organul marilor monopoluri siderurgice din S.U.A. „Iron Age” a lansat, recent, un strigăt de alarmă. Un domeniu în care Statele Unite au deținut, timp îndelungat, o situație privilegiată, o înțietate necontestată pe plan mondial, este acel al producției de mașini-unelte. Or, iată că S.U.A. pierd și în această ramură a producției industriale, superioritatea pe care o aveau asupra Uniunii Sovietice.

Sub un titlu, care el însuși este foarte semnificativ — „Surprinzătoarele succese ale Rusiei” — susmenționată publicație americană afirmă nu fără temei: „Rușii obțin succese surprinzătoare în domeniul automatizării producției și amenință să o ia înaintea industriei noastre constructoare de mașini, ba chiar... tuturor ramurilor industriei noastre”. În articol se subliniază în mod deosebit faptul că strungul produs de uzinele sovietice este fabricat în 15 minute și se citează părerea experților că acest record nici nu ar putea fi atins de S.U.A.

Revista „Iron Age” este nevoită să recunoască faptul că, prețul strungului american este de peste trei ori mai scump, decât cel al strungului sovietic. De asemenea, mașinile-unelte de găurit metale (bormășinile) se fabrică într-un termen mult mai scurt în U.R.S.S. decât în S.U.A., iar prețul mașinilor sovietice este de peste două ori mai mic decât cel al mașinilor americane.

Ceea ce este exagerat în articolul susmenționat sunt constatările, ci aprecierea că succesele sovietice ar fi „surprinzătoare”. Aceste succese sînt rodul unui proces, firește rapid, dar vizibil de multă vreme. Acest lucru reiese deosebit de pregnant din datele cu privire la cea mai importantă categorie de mașini-unelte, acelea pentru așchierarea metalelor. Construcția sovietică de mașini-unelte pentru așchierarea metalelor se situează încă din 1958 pe primul loc în această ramură a producției industriale mondiale. În acel an, producția de mașini-unelte pentru așchierarea metalelor s-a ridicat în U.R.S.S. la 138.000 bucăți, iar în S.U.A. la 132.000. În anul următor Uniunea Sovietică producea 147.000 asemenea mașini, depășind cu aproximativ 3 la sută nivelul producției americane din același an. În cursul anului trecut, producția sovietică s-a ridicat la 154.000 bucăți, depășind cu 8 la sută

Un rulment de 4.000 de kilograme? Iată-l pregătit pentru asamblare în secția de sudură a Uzinei de rulmenți nr. 1 din Moscova. În această uzină, cele mai multe procese de producție sînt mecanizate.

producția americană pe întregul an evaluată pe baza rezultatelor din primele trei trimestre. Așa dar, trei ani consecutiv producția sovietică de mașini-unelte pentru așchierarea metalelor se situează pe primul loc în producția mondială respectivă.

De fapt, decalajul dintre nivelul producției sovietice și cel al producției americane în acest domeniu s-a mărit și mai mult dacă ținem seama și de modernizarea mașinilor-unelte. În 1960, au fost modernizate în Uniunea Sovietică 70.000 de mașini-unelte pentru așchierarea metalelor din întreprinderile constructoare de mașini depinzînd de consiliile economiei naționale. O acțiune sistematică de o asemenea amploare nici nu este posibilă în cadrul economiei țărilor capitaliste.

Ținînd seama de noua situație creată în acest domeniu încă din 1958, nu este nimic surprinzător în faptul că Uniunea Sovietică produce mașini-unelte mai bune și mai ieftine decât S.U.A., știut fiind că, odată cu creșterea producției, se creează posibilități de ieftinire și îmbunătățire a ei. În afară de aceasta, în Uniunea Sovietică nu există întreprinderi mici pentru construcția de mașini-unelte, ca în țările capitaliste, inclusiv S.U.A. De aceea U.R.S.S. le întrece în prezent pe toate în ce privește proporția producției de mașini-unelte în cadrul fiecărei uzine, ceea ce contribuie, într-o mare măsură, la ieftinirea și îmbunătățirea acestei producții.

Organul monopolurilor siderurgice americane ar fi fost mai puțin surprins de succesele sovietice dacă ar fi acordat mai multă atenție celor constatate mai de mult chiar de specialiștii americani. Astfel, profesorul Seymour Melman, de la catedra de organizare industrială a Universității Columbia (S.U.A.) arăta, în noiembrie 1959, în cadrul unei expuneri făcută la postul de radio britanic B.B.C., că Occidentul rămîne în urmă în producția de utilaje grele pentru industrie și că aceasta poate contribui la „victoria internațională, politică și economică, a sistemului sovietic”. Cu acest prilej, profesorul Melman, care se ocupă de pregătirea cadrelor de conducere și ingineresti necesare industriei americane, a încercat să explice rămînerea în urmă a producției de mașini-unelte din țările capitaliste. După părerea sa, Uniunea Sovietică produce mașini-unelte mai bune, mai ieftine și mai multe datorită aplicării pe scară largă a metodelor producției în bandă. „Există un singur loc în lume — Uniunea Sovietică — unde mașinile-unelte, care creează echipamentul de bază necesar unei societăți industriale, sînt produse pe bandă — a subliniat specialistul american. Deși cauzele actualei superiorități a U.R.S.S. în domeniul producției de mașini-unelte sînt mult mai adînci decât acelea arătate pe prof. Seymour Melman, constatările sale de acum doi ani ar fi putut cruța pe autorul articolului din „Iron Age” de efectul de surpriză pe care l-a resimțit în fața succeselor industriei sovietice.

Marea producție socialistă, care nu cunoaște limitele puse de existența proprietății private asupra mijloacelor de producție, uriașă energie creatoare pe care o desfășoară oamenii muncii eliberați de exploatare fac ca și în construcțiile de mașini-unelte, coloana vertebrală a industriei grele, să se vîdească, o dată mai mult, superioritatea socialismului asupra capitalismului.

Spre cel mai înalt nivel al productivității muncii

Călăuzindu-se după învățătura leninistă, potrivit căreia creșterea productivității muncii constituie una din sarcinile fundamentale, deoarece ea creează premisele pentru victoria deplină a noii orînduirii, P.C.U.S. și guvernul sovietic au considerat întotdeauna sporirea productivității muncii drept o sarcină primordială a construcției economice. De aceea, în economia sovietică este asigurată o creștere neîntreruptă a productivității muncii, într-un ritm de cîteva ori mai rapid decât ritmul de creștere a productivității muncii în țările capitaliste, inclusiv S.U.A., fapt confirmat de următoarele date:

Ritmul de creștere a productivității muncii muncitorilor în industria U.R.S.S. și a țărilor capitaliste (1913 — 100 %).

Anii	U.R.S.S.	S.U.A.	Anglia	Franța
1928	120	137	94	105
1937	318	147	113	129
1940	422	166	105	114
1950	580	209	124	125
1953	722	226	128	145
1955	837	250	140	171
1956	900	254	139	187
1957	950	262	142	200
1958	1000	269	143	206
1959	1090	—	—	—

În ce privește productivitatea muncii pe 1960 față de aceea înregistrată în 1959, creșterea a fost de peste 5 la sută în condițiile scurtării zilei de muncă a muncitorilor și funcționarilor industriei. Ținînd seama de reducerea acestei durate a zilei de muncă, productivitatea muncii orare a crescut cu peste 10 la sută, iar în trimestrul al IV-lea cu 12 la sută — acest lucru dovedind că scurtarea zilei de muncă este în U.R.S.S. un puternic factor de creștere a productivității muncii.

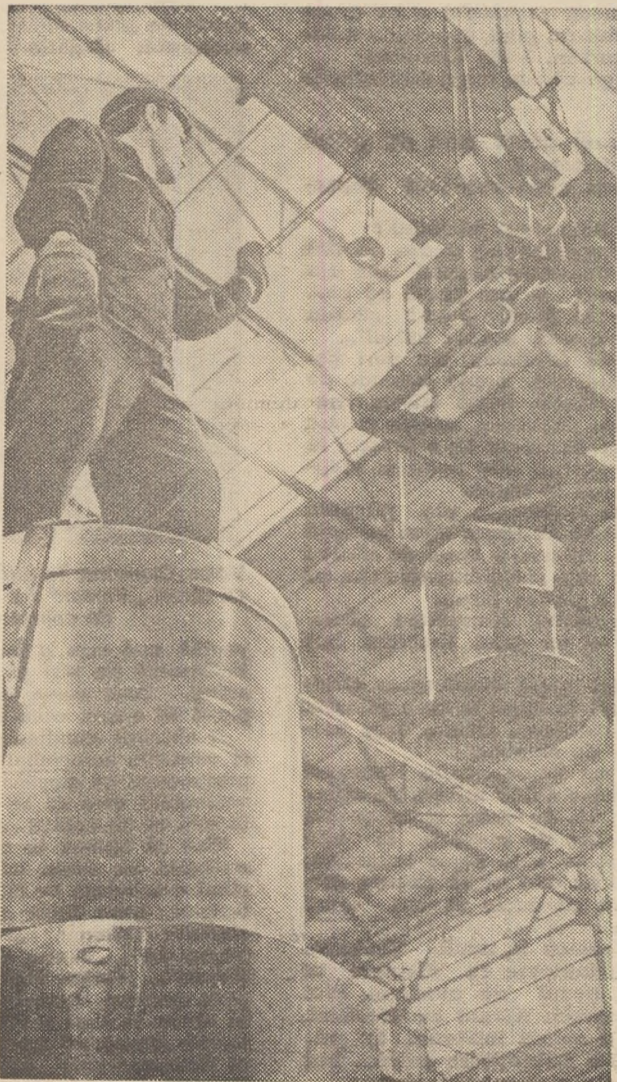
Pe baza acestui ritm rapid de creștere, nivelul productivității muncii în industria U.R.S.S. este cu 27-28 la sută mai înalt decât în Anglia, cu 24-34 la sută decât în Franța și cu 5-10 la sută decât în R.F.G. În prezent, din ce în ce mai numeroase întreprinderi fruntașe din industria Uniunii Sovietice au obținut indici înalți în productivitatea muncii, depășind cu mult nivelul indicilor corespunzători din S.U.A. De pildă, productivitatea muncii la uzinele din Magnitogorsk și Kuznețk este mai înaltă decât nivelul mijlociu al productivității muncii din siderurgia S.U.A. De asemenea, în industria cimentului din U.R.S.S., productivitatea muncii în fabricile fruntașe se apropie încă de pe acum de productivitatea medie a muncii din S.U.A., iar în fabricile de ciment nou proiectate, care au o capacitate de producție de 1,5—2 milioane tone pe an, producția de ciment pe cap de muncitor va fi de 2.300—2.500 tone, adică va întrece de aproape două ori producția medie pe ramură din S.U.A. Exemplele pot fi continuate, firește, și în alte ramuri ale industriei.

Mărețul plan de dezvoltare a producției în toate ramurile economiei naționale, prevăzut de septenal, se bazează, în primul rînd, pe ritmul rapid de creștere a productivității muncii. Astfel, în industrie productivitatea muncii va crește cu 45-50 la sută; trei sferturi din sporul producției industriale se va realiza pe baza creșterii productivității muncii. În construcții, productivitatea muncii va crește în cursul septenalului cu 60-65 la sută. De asemenea, în agricultură productivitatea muncii va crește: în sovhozuri cu 60—65 la sută și în colhozuri de două ori. Tovarășul N. S. Hrușciiov a subliniat că în viitorii ani Uniunea Sovietică are posibilitatea nu numai să ajungă din urmă, dar chiar să depășească S.U.A. în ceea ce privește productivitatea muncii.

Trebuie subliniat că ridicarea productivității muncii în cursul septenalului va fi realizată cu reducerea concomitentă a duratei zilei și săptămîinii de lucru. La sfîrșitul anului 1959, peste 13 milioane de oameni ai muncii aveau ziua de lucru de 6 și 7 ore. În 1960 s-a terminat trecerea muncitorilor și funcționarilor la ziua de lucru de 7 ore, iar în 1962 se va ajunge la săptămîna de lucru de 40 de ore prin reducerea orelor de lucru din ajunul zilelor de sîrbătoare legală la 5 ore.

Creșterea productivității muncii în anii septenalului se va realiza, în proporție de 75 la sută pe baza perfecționării tehnicii și a unei mai bune organizări a muncii.

Sarcina trasată de V. I. Lenin ca Țara Sovietică să ajungă la un nivel de productivitate a muncii mai înalt decât oricare țară capitalistă este rezolvată cu succes și într-o perioadă istorică scurtă.

În atelierul pentru laminare la rece al uzinei metalurgice Novolipek

Faceti
cunoștință:

IURI
GAGARIN

IN DRUM SPRE MOSCOVA

CINCI ORE CU BIRUITORUL COSMOSULUI

Umbrele nopții mai stăruiau încă deasupra pădurii pudrate de o zăpadă ușoară și neașteptată pentru aceste zile de primăvară, când ne-am prezentat la casa unde cosmonautul locuia de două zile.

— Incel! Doarme! — ne-a atras atenția gazda cu severitate.

Gagarin și-a făcut apariția pe neașteptate. Parcă întinerise peste noapte, respira proape, forță. A venit spre noi cu pași elastici și ne-a strâns mâna cu putere, ca într-un clește.

— Va să zică, azi plecăm la Moscova...

„Mașinile gonesc spre cimpul larg al aerodromului unde a încremenit în așteptare, ca o pasăre uriașă, un „IL-18”.

Piloții B. P. Bugaev și P. M. Vorobiov îl invită pe cosmonaut în avion. Sînt oameni încercați: de mulți ani străbat drumurile aeriene ale țării noastre, au traversat Atlanticul, au zburat deasupra Africii și Asiei. Azi țara le-a încredințat pe primul ei om care a fost în Cosmos...

Urcăm și noi după Iuri. Înainte de a porni motorul, cei doi piloți, emoționați, îi oferă un dar modest — macheta aceleiași „IL-18” care urmează să-l ducă la Moscova. Ne ocupăm locurile și îndată se aprinde semnalul luminos care ne avertizează: „Fumatul interzis. Prindeți-vă curelele”. Iuri zîmbește ușor. Dar regulamentul e regulament. Ascultător, sub privirile admirative ale stewardesei Nina Davidova, Iuri își prinde curelele.

— Tovarăși, ne informează Nina Davidova adresîndu-se, bineînțeles, mai mult lui Iuri, — vom zbura la o înălțime de șapte mii de metri.

Iuri zîmbește iar: Șapte mii de metri... Au trecut doar două zile de cînd privise Pămîntul de la o înălțime de peste trei sute de mii de metri...

— Viteza — continuă Nina Davidova — va fi de 650 de kilometri.

650 de kilometri față de 28.000 de kilometri pe oră! Cum să compar viteza acestui minunat aparat de zbor cu viteza cosmică care l-a dus pe Iuri spre stele, la 12 aprilie 1961?

La 10 și 50 de minute ora Moscovei, Bugaev iese din cabină:

— Știți, acum se îndreaptă spre Moscova două avioane: al nostru și un alt „Iliușin” care vine din sud. Pe bordul lui se află Nikita Sergheevici Hrușciiov care

vine neapărat să fie de față la primirea eroului...

Iuri părăsește cabina pilotului unde a stat pînă acum și ia loc lângă noi. Începem atacul:

— Cum ați văzut Pămîntul de sus din Cosmos?

— Negru. Uitați-vă colo — și ne arată orizontul unde norii albi se transformă într-un abur închis, fumuriu. — În Cosmos culoarea albastră pare neagră.

— Ați văzut stelele în timpul zborului?

— Da.

— Care?

— N-am putut stabili. La viteza aceea... Stelele treceau în goană prin fața vizorului ca niște licurici.

— Cum era vizorul rachetei? Pătrat, rotund?

Iuri zîmbește.

— Excelent! Cînd dedesubt nu erau nori, se vedeau foarte bine fluviile mari, pădurile, munții. Am văzut și orașele mari.

— Africa este la fel ca pe glob?

— Seamănă. Globul geografic merită toată încrederea.

— Ce ați simțit în timpul zborului, la ce v-ați gîndit?

— M-am gîndit la multe. La căminul meu, la mama. Am doi copii... Am văzut de sus țara noastră uriașă. Mi-am amintit de mulți oameni, mulțora aș fi vrut să le mulțumesc... În Cosmos am avut de lucru: a trebuit să notez toate indicațiile aparatelor, să răspund Pămîntului și să-l ascult, și pe deasupra a trebuit să măi port și grija... lucrurilor mele. Eram în stare de imponderabilitate. Respiram ușor. Ba am și cîntat... Așa, pentru mine. Auzeam cîntec și de pe Pămînt. Tot timpul s-a transmis pentru mine muzică — cîntec despre Moscova, valsuri, marșuri... Nu m-am plictisit de loc. Un glas de pe Pămînt mi-a amintit și de ora mesei.

— Ce ați mincat?

— O mîncare preparată special. Dar acolo sus, în Cosmos, am gustat și piine de-a noastră rusească.

— Cine a vorbit cu dumneavoastră de pe Pămînt?

— Încă nu știu sigur.

— Era femeie sau bărbat?

— Bărbat. Un om bun cu siguranță, glasul lui mi-era atît de drag... În general, însă, n-am prea avut timp de il-

rism.

— Și fiindcă a venit vorba de timp: ce aparat v-a ajutat să determinați timpul?

— Ceasul acesta pămîntesc. — Iuri ridică puțin minca vestonului și ne arată un ceas obișnuit de pilot, producție a fabricii de ceasuri nr. 1 din Moscova.

— Cum merge ceasul după călătoria în Cosmos?

— La fix!

— La ce v-ați gîndit cînd ați primit semnalul de aterizare?

— Că a sosit clipa cea mai importantă...

— Cum v-a întîmpinat Pămîntul?

— Vremea era minunată. Soare, un vînt ușor. Și cînd deasupra capului meu s-a deschis parașuta — am pornit să cînt. Am cîntat cît mă ținea gura: „Patria aude, Patria știe unde zboară fiul ei”...

În apropierea capitalei, din nori își nesc pe neașteptate șapte avioane de vînătoare cu reacție. După cîteva virajuri măiestre se împrăștie, dispar pentru o clipă, apoi se rînduiesc ca o escortă în jurul „IL-ului nostru: cite două în dreptul aripilor și trei în spate.

Vedem fețele zîmbitoare ale piloților. Iuri le face semne cu mina. Apoi cheamă stewardesa și-i întinde o foaie de hîrtie:

— Dați-o, vă rog, radiotelegrafistului să o transmită din partea mea...

Și radiotelegrafistu transmite: „Prietenilor piloți — un salut fierbinte. Iuri Gagarin”.

Toți piloții își lipsesc literalmente obrazul de fereastră. În clipa în care primesc mesajul cosmonautului, înclină ușor avioanele în chip de răspuns.

Jos, satelii din împrejurimile Moscovei se înșiră ca într-o salbă uriașă. Ne apropiem de capitală. Pe străzi și pe șosele — mulțimi imense de oameni. Ei văd „IL-ul” escortat de cele șapte reactoare. Și cu toate că nu aud ce se petrece sus, își dau seama că acolo zboară eroul Cosmosului.

Moscova a rămas în urmă. Vnukovo. Avioanele de vînătoare au dispărut în nori. Se lasă trenul de aterizare. Nici nu simțim aîngerea ușoară cu Pămîntul. Pămîntul, ca o mamă iubitoare, își primește fiul într-o îmbrățișare caldă... Iuri părăsește fereastra și respiră adînc:

— Iată-mă și acasă...

P. Barasev
V. Peskov

Răsfoiește un album de

O stradă obișnuită, o casă obișnuită, o scară obișnuită care duce la etajul cincî. Sunăm... Ne deschide femeie obișnuită.

— Aici locuiește familia Gagarin...
— Aici...

Cititorii își pot da lesne seama că emoție ne-a cuprins în pragul acestei case. Aici locuiește EL... camere, bucătărie. Tapete cu desene istorice la ferestre, rafturi cu cărți la mijloc o masă rotundă. În această locuință, televizorul și aparatul de radio nu tac o clipă.

Intreaga lume îl ascultă pe eroul nostru Iuri Gagarin. Intreaga lume îl socotește pe el fiul Pămîntului, Pămîntul îl așteaptă și îl așteaptă. Iar în această casă se află soția și cei doi copii ai lui: Lena și Galea. Pe soție o cheamă Elena. O felicităm. Valea este frumoasă, și bucuroasă, și neliniștită. Zeci de simțăminte se învâlmă în sufletul acestei femei și toate își caută tesc pe față. El este în Cosmos și spune că totul este bine... Cu tremurîndă notează într-un caiet școlii orele, minutele. Așteaptă să poată vorbi. Camera este plină de vecini, care și ei ascultă.

— Tăticu... — spune mica fată cînd să mai mînce din ce-i ținea în mină.

— Zborul continuă! Pilotul nostru Iuri Gagarin se simte bine. Soția răsucește butonul aparatului de radio, își șterge lacrimile și începe să surîdă...

Pe masa rotundă se află o tablă cu bume cu fotografii. Iată-l pe Iuri băiețel, în pantaloni scurți albi și cu sufletul la gură spre rîu. Fata a fost făcută la Smolensk în ziua sătul natal. Iată-l în mijlocul clasei lor de școală, un băiat vesel și blond. Urmează fotografia mamei și a tatălui. Iată-l alături de învățătorul său. Apoi vedem un băiețel colhoznic sfios, care desigur și el a fost pentru prima oară cravată... Apoi petlițele pe uniforma școlii pe care Iuri le-a purtat în școală și privirea mai matură...

Întorcem încă o pagină a albumului. Una dintre fotografiile reprezintă un grup mare de copii, iar din mijloc citim: „Institutul Tehnic din Saratov. Promoția 1955”. Satele de nume aflăm și se numesc cunoscută: Gagarin Iuri. Pe

Valea Gagarina, în clipa cînd a aterizat pe Pămînt, în clipa cînd a aterizat pe Pămînt, în clipa cînd a aterizat pe Pămînt.

pagină mai este o fotografie înfățișează pe Iuri pe aripile avionului. Face cuiva cu mirare parcă să spună ceva foarte simplu: A absolvit simultan școala și cursurile aeroclubului. A perseverat cu ciocănăș pe vestonului vrea să se facă pilot. Și iată că pe epoleți apar avioanele.

Pînă să ajungă în Cosmos străbătut un drum minunat stînd concentrat, cu fața trasă în sus, în jurul lui. Într-o clipă, între filele albumului rînduite diplome: „Pentru îndeplinirea sarcinilor în avioane”, „Pentru succesul în concursurile sportive”, „Pentru victorie în concursurile sportive”, „Pentru participarea la concursurile sportive în avioane”. Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

Și încă o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului. Apoi o diplomă care îl felicită pentru meritul deosebit acordat al Cosmosului.

d n familie

Mai întorcem o filă și o vedem pentru prima oară pe Valea. E îmbrăcată în halat alb de soră medicală. Iar alături, încă o fotografie care o înfățișează în rochie elegantă. Se vede că a fost făcută special pentru Iuri. Cu aprobarea Valiei înscrim în bloc-notes-urile noastre dedicația de pe fotografie: „Iura să nu uiți niciodată că făruriile fericirii noastre sîntem noi înșine. Să nu pleci capul în fața destinului. Să nu uiți că așteptarea este o mare artă. Păstrează acest simțămînt pentru cea mai fericită clipă. 9 martie 1957 Valea”.

Iată și dedicația lui Iuri: „Scumbei

Lenocika, în fața televizorului :
— Tăticu vorbește...

mele, mult iubitei mele Valea... Această fotografie să-ți ajute să păstrezi dragostea noastră veșnică, atotbiruitoare. 16.03.58 Iuri”.

Urmează apoi fotografiile în care Valentina și Iuri merg alături. Culeg flori prin pădure, fac plajă, își vizitează prietenii... Și în sfîrșit căsătoria. Tatăl, Alexei Ivanovici Gagarin stă alături de fiul său. Iar mama, Anna Timofeevna, îi privește cu dragoste pe tineri...

În familie a mai apărut o făptură. O cheamă Lena. Nici nu i se vede capul infoliat în scutece albe, dar cită fericire se citește pe chipurile mamei și tatălui! Amîndoi poartă în mîni căruciorul cu ființa iubită... Primii pași ai Lenocikăi...

— Zborul se desfășoară cu succes... Ce se întimplă acum în lume? Citiți oameni stau nemîșcați lîngă aparatele de radio.

Valea o ia în brațe pe Lenocika și scoate dintr-o cutie o păpușă, pe care tatăl a dăruit-o fetei înainte de plecare...

— Se simte bine... — Valea își duce mina la ochi. Bine, Lenocika, înțelegi?... Iuri are 27 de ani. A trăit printre noi. A stat alături de noi la cinema, duminică s-a plimbat cu căruciorul prin parc (căci în familie a apărut un nou „pasager”). A făcut vizite, a jucat baschet și biliard și cu toate acestea n-am știut ce misiune are. Era un om care se pregătea...

— El vede acum stelele — ne spune un vecin aviator care s-a așezat lîngă televizor alături de copii.

Lenocika începe să mîninge al doilea măr. Valea o ia în brațe pe micuța Galea care, cine știe de ce, a început deodată să plîngă...

— Nava sovietică „Vostok” a aterizat cu bine în regiunea stabilită...

Și crainicul mai transmite cîteva cuvinte prețioase pentru cei care stau lîngă aparatele de radio: „Rog să se raporteze partidului și guvernului precum și lui Nikita Sergheevici Hrușciov personal că aterizarea a decurs normal, că mă simt bine, că nu am traumatisme și contuzii”.

— Trăiește! Dragul meu!

Valiei îi curg lacrimile pe obraji. Își sărută fetița. Vecinii o îmbrățișează și o felicitează. Facem ultimele fotografii. Cînd ne vine rîndul, strîngem și noi mina acestei femei fericite.

Gagarin... De cite ori o să fie pronunțat pe Pămînt acest nume rusesc simplu. Maiorul Gagarin... Dar pentru Valea e pur și simplu Iura. Pentru Lenocika — tăticu. Pămîntul însă îl va numi Fiu și veșnic se va mindri cu el...

O. Apencenko
V. Peskov

— Atenție!... Start!
În cabină năvălește uruiul motoarelor, dens ca un șuvoi de apă. O forță puternică îl împinge pe cosmonaut în fotoliu... „Unu, doi, trei...” — numără el în glînd. Ar vrea să numere mai repede, dar își infrînge dorința.

— Secunda douăzeci! — se aude în cască o voce acoperită de uruiul motoarelor. Și deodată cosmonautul simte o ușurare. Uf!
— Pămîntul! Aici „Sfera unu”. Prima treaptă s-a desprins!

Și simte cum un urias invizibil îl apasă pe piept și nu-l lasă să respire, pleoapele greoaie se închid singure, și nu poate mișca nici măcar un deget...

Cîl de încet se scurg secunde!
— Pămîntul! Aici „Sfera unu”. S-a desprins și ultima treaptă.

A apărut imponderabilitatea. Sînt bine dispus, mă simt excelent! Aparatele funcționează normal.

— „Sfera unu”! Aici Pămîntul. Te-am auzit. Continuă-ți zborul pe orbită.

O lampă împrăștie în cabină o lumină slabă. Pereții îmbrăcați în alb scînteiază de parcă ar fi acoperiți de chichiură. Pe fondul lor se proiectează costumul portocaliu aprins al cosmonautului și două tablouri cu aparate.

Curiozitatea îi dă ghes să deschidă vizorul — cum o fi oare cerul în Cosmos? Cum se prezintă Pămîntul văzut de la înălțimea de 330 de kilometri? Apasă pe un întrerupător care declanșează filtrul optic.

— Pămîntul! Aici „Sfera unu”! Prin vizor văd cerul! Stelele! Sînt foarte aproape! Iată și Pămîntul! Disting continentele, munții! Văd bine Africa. Acum trec la aparate.

Aparatele sînt puține, dar fiecare face cît mai multe la un loc, fiecare e un fel de minune a tehnicii. În stînga se află tabloul de comandă. Seamănă cu o valiză pe care se văd o mulțime de butoane și întrerupătoare. Pe unul din pereții laterali ai „valizei” sînt ascunse, sub un capac străveziu din material plastic, buloanele și întrerupătoarele comenzii manuale. În dreapta se află maneta pentru orientarea manuală.

— Pămîntul! Aici „Sfera unu”, transmit indicațiile aparatelor. Temperatura în cabină — 20 grade, umiditatea — 55 la sută, oxigenul — 20 la sută... Totul decurge normal, încerc să mîning.

Deschide o ușiță și scoate dintr-un dulăplor din perete un tub suflat cu aer pe care îl pune într-un cuptor.

Și din nou transmite pe Pămînt comunicări foarte amănunțite: cum se simte, cum funcționează aparatele în Cosmos, ce vede prin vizor.

Pe tabloul cu aparate se rotește foarte

încet, abia perceptibil un glob. Cosmonautul, urmărește cum pe glob alunecă un cerc cu o plasă la mijloc. Acest cerc îi spune tot: dacă trage de mînerul comutatorului în jos, cercul începe să se rotească repede și plasa se oprește în punctul de pe glob deasupra căruia zboară nava; dacă trage de mîner în sus cercul îi indică locul de aterizare.

— Sfera unu! Aici Pămîntul. Pregătește-te de coborîre!

Cosmonautul își strînge mai bine curelele, încuie lacătul de pe piept și ia poziția de pregătire. Semnalul galben „Orientarea după Soare” arde liniștit. De-acum înainte, aparatele vor orienta automat nava. De pe Pămînt i se va transmite comanda de coborîre... Deodată tablourile luminoase

— Direcția mișcării Pămîntului e bună — răsună în eler.

I-a mai rămas doar să-l aducă spre centrul vizorului. Întoarce foarte puțin mînerul spre dreapta, apoi îl trage spre sine. Pămîntul se supune voinței cosmonautului.

— Pămîntul! Aici „Sfera unu”. Obiectul este orientat bi...

Dar nu termină ce avea de spus cînd constată că Pămîntul iese din vizor...

— Pămîntul iese din vizor!

Întoarce mînerul spre stînga. Pămîntul alunecă înapoi încet, fără voie. Și deodată, răzgîndindu-se parcă se năpustește într-o parte. Cosmonautul trage spre sine mînerul. Îl întoarce apoi puțin spre dreapta. Acum vine, intră ascultător în cerc.

Acum trebuie procedat cu foarte mult calm pentru a obliga Pămîntul să intre în vizor. Cosmonautul face mișcări abia perceptibile apoi se oprește și așteaptă. După zece secunde, Pămîntul trebuie să apară în colțul din stînga jos. De aici va trebui dus puțin mai spre dreapta, apoi în sus, tot mai sus! Dar Pămîntul se lasă așteptat. Cosmonautul îndepărtează puțin mînerul. Așteaptă. Se scurge o secundă dar Pămîntul nu atinge vizorul nici măcar cu un colțisor...

— Caută-l numai în poziție înclinată! — aude cosmonautul în cască. Și din nou întoarce mînerul spre dreapta. Apoi așteaptă. Pămîntul trebuie să apară. Privește încordat în vizor.

— Pămîntul!... Pămîntul! Aici „Sfera unu”. În vizor a apărut Pămîntul! A intrat prin partea din stînga jos și înaintează.

Iată din nou Pămîntul în centrul vizorului, calm, supus, imens! Iar cosmonautul continuă să i se adreseze:

— Pămîntul! Aici „Sfera unu”. Obiectul e bine orientat! Pămîntul! Aici „Sfera unu”. Repet: obiectul e bine orientat! Cum mă auzi?

În cască nu se mai aude nimic, de parcă în Univers nu ar exista nici o viețuitoare.

— Pămîntul! Aici „Sfera unu”! Se vede că s-a întrerupt legătura. Iau singur hotărîrea...

★
Cosmonautul se ridică din fotoliu, se prinde cu putere de mîner și iese din sferă. Trece în coridor și deschide ușa ce dă în încăperea vecină.

Acolo, în fața tabloului de comandă, stă instructorul, care, fără să-l observe apasă neconștient pe butoane: „Inclinare”, „Curs”, „Tangaj”. El scoate Pămîntul din vizor...

— Emil, lasă-te de pozne, nu vezi că l-am și orientat!...

...Acestea se întimplau cu cîteva luni înainte de zborul care a zguduit omenirea. Era un antrenament obișnuit, Iuri Gagarin învîja să aterizeze...

Olga Apencenko

AȘA S-A FĂCUT PREGĂTIREA

„Orientarea după Soare” și „Coborîre” se sting. Ce s-o fi întimplat?...

— „Sfera unu”! Aici Pămîntul. Anulez coborîrea pe primul ciclu, treci la coborîrea manuală!

Capacul din material plastic e dat la o parte și cosmonautul începe să minuiască întrerupătoarele.

Mîna cosmonautului apasă mînerul pentru orientarea manuală, îl înclină ușor spre dreapta și în aceeași clipă în jurul ochiului de bord se aprinde o săgeată, semn că nava cotește spre dreapta.

Trebuie găsit Pămîntul. Instructorul spune că cel mai bine e să-l cauți la început cu nava în poziție înclinată. Pămîntul deocamdată nu se zărește. Răbdare, prietene, răbdare! Te află doar în Cosmos și nu-i deloc simplu să găsești o planetă, chiar dacă e alît de imensă ca Pămîntul. Sensibilă la cea mai neînsemnată mișcare, a minii cosmonautului, nava își schimbă îndată poziția. Omul caută Pămîntul.

Abia a apărut în vizor un colțisor din Terra și cosmonautul se grăbește să transmită:

— Pămîntul! Aici „Sfera unu”. În vizor, în colțul din dreapta, jos, a apărut Pămîntul!

— Te-am auzit. Continuă să orientezi obiectul. Urmărește direcția de mișcare a Pămîntului!

Să urmărească direcția... Își aduce aminte de cuvintele instructorului: „Ține minte! Pămîntul trebuie să-ți „îngă” de sub picioare... pe vizor în sus.

La sosirea pe aeroportul Vnukovo.

IN ÎNȚIMPINAREA CELUI DE-AL XXII-lea CONGRES AL P.C.U.S.

LITERATURA ȘI ACTUALITATEA

Recent a avut loc în Sala Coloanelor a Casei Sindicatelor din Moscova o seară literară pe tema „Literatura și actualitatea”, organizată de Uniunea Scriitorilor din U.R.S.S. și de secția din Moscova a Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. Cu acest prilej, moscoviții s-au întâlnit cu numeroși scriitori. Întâlnirea s-a încheiat cu un program în cadrul căruia s-au citit fragmente din opere ale poezilor, prozatorilor și dramaturgilor sovietici.

A fost prima manifestare din ciclul „serilor literare”, organizate în înțimpinarea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. Seri literare vor avea loc în sălile de concert ale Moscovei, în palatele și în casele de cultură ale întreprinderilor și institutelor de învățământ superior. În cursul acestei luni, aproape 100 de scriitori se vor deplasa în raioanele regiunii Moscova unde se vor întâlni cu colhoznicii, muncitori și intelectuali.

În timpul verii, în parcurile Moscovei, îndeosebi în Parcul central de cultură și odihnă „Gorki”, vor avea loc nenumărate întâlniri cu scriitorii. O „Zi literară” va fi organizată la 18 iunie, cind se împlinesc 25 de ani de la moartea lui A. M. Gorki, fondatorul literaturii sovietice.

Brigăzi de scriitori se vor deplasa în ținutul Telingin, în raioanele păminturilor deștelente din regiunea Novosibirsk, din ținuturile Krasnoiarsk și Altai și pe șantierul unional de construcție ale tineretului.

DISCUȚII, SEMINARII

Nu de mult a avut loc la Moscova o consfătuire cu secretarii conducătorilor uniunilor republicane ale scriitorilor.

K. Voronkov, secretarul conducerii Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S., a vorbit despre sarcinile oamenilor de literă în perioada pregătirii Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. El a arătat că, în legătură cu acest eveniment, urmează să se organizeze o serie de discuții pe următoarele teme: „Valorificarea artistică a actualității și spiritul inovator al scriitorului”, „Probleme de critică”, „Eroul în dramaturgia contemporană”. Se vor organiza, de asemenea, seminarii pentru criticii și dramaturgii tineri, precum și seri ale literaturilor din republicile frățești.

„ZIUA POEZIEI-1961”

Culegerea „Ziua poeziei — 1961” este închinată Congresului al XXII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

— În linii mari, volumul e terminat — a declarat G. A. Sannikov, redactorul principal al culegerii. — El va cuprinde versuri închinare partidului, patriei, eroilor din uzine și de pe șantiere și celor care lucrează pe pământurile deștelente.

Editarea în fiecare an a culegerii „Ziua poeziei” a devenit în Uniunea Sovietică o tradiție. Poezii scriu pentru acest volum poezii noi, cititorii îl așteaptă nerăbdători. La editarea culegerii „Ziua poeziei — 1961” participă scriitorii din Moscova și din alte orașe ale U.R.S.S., precum și oameni de literă progresiști din alte țări. Alături de opere ale unor binecunoscuți poeți ca N. Aseev, I. Selvinski, M. Svetlov, N. Tihonov, S. Șcipaciov, I. Smeleakov, se vor publica versuri ale multor poeți tineri.

LIUDMILA KASATKINA ȘI ROLURILE EI

O fată drăgălașă, cu ochi luminoși în care se poate citi sfiala, dar și o nestăvilită curiozitate, cu zîmbetul deschis, săgălnic, așa au cunoscut-o iubitorii de film pe Liudmila Kasatkina, interpreta Lenocikăi, „îmblinzitoarea de tigri” din filmul cu același nume, prezentat acum cițiva ani.

Acest interesant debut cinematografic însemna încă o confirmare a talentului actriței care juca încă de pe băncile școlii în spectacolele Teatrului Armatei Sovietice din Moscova. Activitatea teatrală a Liudmilei depășește un deceniu. Apariția ei pe scenă e salutată întotdeauna cu simpatie de către spectatori, iar regizorii le face plăcere să lucreze cu această actriță atât de inezestrată. Iată ce relatează criticul E. Luțkaia, care a văzut-o la o repetiție. „Era repetiție obișnuită, din prajima noului spectacol cu piesa lui Leonid Zorin „Observă la timp”.

Total se petrecea ca de obicei: intreruperi frecvente pentru corectarea mișcărilor în scenă, discuții între regizor și pictorul scenograf pentru definitivarea decorurilor. Deodată și-a făcut apariția pe scenă Liudmila Kasatkina. A intrat firesc, cu siguranța celui care se întoarce acasă după o scurtă absență, știind precis, pînă în cele mai mici amănunte, ce trebuie să facă personajul în fiecare moment. Feminitatea ei, vocea-i cu intonații copilărești, rețineau din prima clipă atenția. S-a integrat pe nesimțite în ritmul acțiunii, devenind îndată personajul central al spectacolului care se pregătea”.

Liudmila își construiește personajele cu multă mîgăla, le studiază viața, încearcă să-și reprezinte cum au trăit și ce au făcut înainte de prima lor

apariție în film, tocmai pentru a le justifica anumite gesturi, deprinderi, concepții. Pentru Kasatkina, fiecare eroină înseamnă o nouă experiență de viață pe care o trăiește intens, pînă la identificare. Întruchipind-o pe Lenocika din „Îmblinzitoarea de tigri”, actrița a căutat să dezvăluie nu numai voiața fetei care luptă din răpuzeri să-și realizeze visul de a îmblinzi fiare, dar și sensibilitatea de adolescență a Lenocikăi.

Încă de la acest film de debut spectatorii și-au putut da seama că Liudmila se străduiește să evite drumurile bătătorite, că își studiază personajul în cele mai mici amănunte, prezentându-l în întreaga lui complexitate. Acest lucru s-a putut observa și cu prilejul filmelor următoare. Varia din filmul „În spatele frontului dușman” i-a prilejuit Kasatkinei un interesant rol de compoziție.

Deși în „Piine și trandafiri”, film care rulează actualmente pe ecranele noastre, rolul Lizei (personajul întruchipat de Kasatkina), este de mai mică întindere, farmecul deosebit al actriței, creația ei plină de talent produc o profundă impresie. Inimioasă și sinceră, generoasă, hotărîtă, micuța Liza, care împreună cu grupul de comsomoliști înfăptuiește în plin război civil, pe pământurile încă sălbatice ale Siberiei, prima comună agricolă, este foarte îndrăgită de spectatori. Ei regăsesc și de astădată cu bucurie eroina pe care o încarnează, atât de convingător prin simplitatea și exuberanța tinerească, prin seriozitatea și curajul ei, tînăra și talentată actriță Liudmila Kasatkina.

În sala Floreasca din Capitală continuă cu succes spectacolul Baletului pe gheață din Moscova

Un documentar consacrat lui Rabindranath Tagore

Studioul de filme Documentare din Moscova a terminat de curind filmul „Rabindranath Tagore”, închinat apropiaților aniversării a centenarului nașterii marelui scriitor indian. Cea mai mare parte a peliculei a fost turnată în patria lui Tagore, în locurile unde a trăit și și-a desfășurat

activitatea creatoare. Un loc important în film îl ocupă prezentarea manuscriselor lui Tagore, fotografiile care-l înfățișează în diferite perioade ale vieții și cadrele decupate din jurnalele cinematografice ale vremii, datorite documentaristilor sovietici de către cineștii indieni. Au fost incluse în film

și secvențe din vechile jurnale de actualități care consemnează vizita scriitorului indian în Uniunea Sovietică, în 1930.

Iuri Zavadski despre: zborul cosmic și dramaturgia

Dintr-un recent interviu acordat de cunoscutul regizor al teatrului „Mossoviet”, I. A. Zavadski, am extras un pasaj care se referă la o problemă de arzătoare actualitate: cucerirea de către om a spațiului cosmic.

Piesa „Vara, cerul e înalt”, de N. Vîrta, pe care a pus-o în scenă Zavadski, tratează tocmai această problemă. Dar teme asemănătoare se găsesc și în dramaturgia occidentală contemporană. Despre ele ne vorbește I. A. Zavadski.

— Anul trecut, am făcut o călătorie în Suedia. Am vizionat acolo un spectacol ce poate fi socotit ultimul cuvînt al artei occidentale contemporane: opera „Aniara” — despre zborul omului în Cosmos. Nu voi vorbi acum despre muzică, ci despre subiectul libretului: o navă cosmică circulă de la o planetă la alta. Pe drum, se produce un accident și cosmonauții sînt condamnați să se rotească la înfinit în spațiul interplanetar fără nici o speranță de întoarcere... O sfișietoare deznădejde — aceasta este iădea spectacolului.

În piesă nu sînt redată destinele și caracterele oamenilor. Ei sînt prezentați doar ca grup, fără nici o individualizare. Am plecat de la spectacol cu un sentiment apăsător, de revoltă. Cît de străină e pen-

tru noi această filozofie deprimentă, bazată pe negarea ideii de viață, pe neîncrederea în Om, în triumful inteligenței sale!...

M-am simțit pur și simplu obligat să răspund celor văzute și să-i înfățișez pe oamenii sovietici, care înfăptuiesc astăzi asaltul Cosmosului.

Cucerirea spațiilor interplanetare nu reprezintă numai o victorie a științei. Odată cu zborul omului în Cosmos ia naștere o nouă etapă în dezvoltarea omenirii. Comunismul este oriunduirea în care cuvîntul Om se va scrie cu majusculă. De aceea, în realitatea noastră nu-și găsește locul egoismul, sentimentul meschin al proprietății, opoziția față de colectiv. Aceasta este tema spectacolului „Vara, cerul e înalt”.

BREVIAR

● „Este unul dintre cei mai impresionanți virtuozii al violoncelului” — scria ziarul „Diario de la Tarde” despre violoncelistul sovietic Mstislav Rostropovici care a terminat de curind un turneu în Mexic. Cunoscutul violoncelist sovietic își continuă turneul în țările Americii de sud.

● Un spectacol de mare succes al actualei stagiuni teatrale leningrădene: piesa Olgăi Berggolț „Născuți la Leningrad”, pusă în scenă de colectivul teatrului „V. F. Komissarjevskaja”. Piesa este închinată celor care au apărut eroic orașul în perioada blocajului hitlerist.

● Piesa lui Alexei Arbuzov „Poveste din Irkutsk” a fost pusă în scenă de trupa teatrului japonez „Minghei gheidziutudza”. Este prima întâlnire a spectatorilor japonezi cu dramaturgia sovietică. Această piesă a stîrnit o discuție aprinsă în paginile presei din Japonia.

● Într-un interviu acordat ziarului „Sovetskaia Rossia”, popularul actor sovietic Mihail Jarov își împărtășește proiectele de viitor: „La Teatrul Mic va avea loc în cîrînd premiera piesei „Bracornierii”, ultima lucrare a tînărului dramaturg eston E. Rannet. În acest spectacol voi interpreta rolul pădurarului Iagub — un om energic, hotărît, îndrăgostit de natură. Pregătesc acest rol cu multă plăcere și cred că personajul meu va reuși să cîștige aprecierea spectatorilor. Mi-aș dori foarte mult să joc într-o comedie cinematografică consacrată minunatilor oameni ai zilelor noastre”.

● În Palatul sporturilor din Paris și-au inaugurat seria concertelor Orchestra de muzică populară rusă „Osipov” și Corul popular din Ural. Cele două cunoscute ansambluri sovietice vor da treizeci de concerte în capitala Franței.

La propunerea lui Vladimir Ilci, grupul con-
gresistilor urma să fie pus sub conducerea mea.
Era cîi se poate de important să ne gădîim.
Primăvara împurie din acel an amănîta nu
numai să îngreuneze, dar chiar să zădărnicea-
că toate măsurile luate de noi, deoarece unită-
țile noastre nu puteau ataca Kronstadtul deci
înaintînd pe gheață. A îndăgna începerea ofen-

DE LA KRONSTADT ZDROBIREA REBELIUNII K. VOROȘILOV:

(Din Istoria Partidului Comunist al
Urmunilor Sovietice, Editura politică =
București - 1960 pag. 351).

forturilor, nici pietrea anora dintre luptătorii
trecearea pe gheața subțire, nimic nu l-a oprit în
loc pe braviții ostași sovietici. Un exemplu de vi-
tejie și eroism au dat delegații la Congresul al
X-lea al P. C. (b) din Rusia, în frunte cu K. E.
Voroșilov, care au luat parte la îndăbșirea rebe-
liunii. La 18 martie 1921 fortăreața a fost luate
cu asalt. Rebeliunea de la Kronstadt a fost în-
chisă.

3

9

În același timp, situația de la Kronstadt era
din ce în ce mai încordată. Apăruseră cele din-
tîi semne ale contradicțiilor dintre căpeteniile
rebelilor și matrozii care luaseră cunoștință de
comunicatele Consiliului Muncii și al Apărării
semnate de Lenin, de apelul delegaților la cel
de al X-lea Congres al partidului și de scriso-
rile bătrînilor marinari. Lagărul rebelilor înce-
puse să se zdruncine, se simțea lipsa de uni-
tate, matrozii șovăiau. Dar teama de pedeapsă
pentru crima săvîrșită față de patrie îi mai țî-
nea încă în tabăra dușmanilor. Bătrîniții mari-
nari și comunistii rămași la Kronstadt își des-
fășurau munca în ilegalitate, aducînd la cu-
noștința comandamentului roșu informații pre-
țioase cu privire la rebeli. Situația aprovizio-
nării din fortăreață se înrăutățea pe zi ce tre-
cea, iar căpeteniile rebelilor nu puteau folosi
ajutorul în alimente, oferit prin intermediul ba-
ronului Wilken, de către „Crucea Roșie” ameri-
cană. Aceasta i-ar fi dat de gol, dezvăluînd
cine era în realitate organizatorul rebeliunii și
în interesul cui anume fusese pusă la cale
aventura de la Kronstadt.

Din clipa în care lucrurile au luat o întorsă-
tură favorabilă pentru noi, V. I. Lenin a luat noi
măsuri pentru o mai grabnică lichidare a rebe-
liunii. La propunerea lui, Congresul al X-lea s-a
adresat muncitorilor din Petrograd, chemîndu-i
să dea o pildă de înaltă ținută revoluționară și
de devotament față de cauza revoluției proletare,
stringîndu-și și mai mult rîndurile de oțel în
jurul partidului bolșevic.

Apelul Congresului a avut drept urmare o în-
tensificare a afluenței de voluntari în rîndurile

Cu prețul unor storfări nemăpomenite și a
a fost definitiv zdrobită în zori de zi.

în mîinii noastre. Rezistența girpurilor izolate
orele cinci dimineața tot orășul se afla practic
conduce de Dibenko. În zina de 18 martie pe la
vstopol” și pe „Petrovavlovsk” au sosit unități
restabilind puterea sovietică. În curînd, pe „Se-
rea locului, deoarece pe aceste vase a fost
dun vaselor de linie radiogramme cerînd înceta-
rare din Petrograd a primit în curînd de pe bor-
închis și în calele vaporilor. Comitetul de Apră-
eliberat pe comunistii care fuseseră mai înainte
vlovskului” l-au arestat pe ofiterii lor albi și au
topol”, iar mai tîrziu și de pe bordul „Petrova-
vitsinici. Cel mai activă dinție ei de pe „Sevas-
zîile hotărîtoare, din partea marinariilor mai
a săvîrși o nouă crimă a împîmpinat însă o opo-
o săbîre foarte mare a capacității de apărate
a Kronstadtului. Aceasta încercare a abilor de
luptă a forțelor principale ale Flotei Baltice și
abid drepti umare scoaterea definitivă din
explozibil. O asemenea explozie ar fi putut să
lilie au fost îndăduse zeci de kilograme de ar-
nie. În acest scop, sub turele pieselor de ar-
ganizat în prealabil distrugerea vaselor de li-
hoitri să scape prin tîgă, după ce vor fi or-
Văzîndu-se înfrînți, conducătorii rebelilor au
la Finlanda. Înaintea se retrăgea.

și de la bateriile „Bir” și „Sangei”, în direc-
retragerea garnizoanelor din fortul „Krasnoilot-
sud au început să sosesca informații privind
săbîte simțitor. La Staulul Major al Grupului de
închis să amănescă, iar rezistența rebelilor a
Odată cu lăsararea seri, tragerile din orăș au

14

11

Lupte grele pentru cucerirea forturilor 1 și 2,
„Miliutin” și „Pavel” au dus unitățile diviziei a
27-a Omsk. Numai în zori de zi, pierzînd jumă-
tate din efectivul său, brigada a 79-a din aceas-
tă divizie a izbutit să ocupe forturile 1 și 2,
iar apoi și fortul „Miliutin”. Regimentul 237 de
avangardă al acestei brigăzi, a aruncat pe îna-
mic afară din fortul „Pavel”. Tunurile forturilor
au fost îndreptate împotriva Kronstadtului. Pe
la orele șase dimineața, unitățile diviziei a 27-a
au început să lupte chiar pe străzile Kronstad-
tului. Grupuri special alcătuite s-au îndreptat
spre închisori și au eliberat pe comunistii dețî-
nuți acolo. Cei eliberați s-au alăturat trupelor
atacanților și au luptat cu arma în mînă împo-
triva rebelilor, cu o bărbăție și dirzenie excep-
țională.

În luptele date pentru cucerirea forturilor Gru-
pul de nord al armatelor a suferit pierderi ex-
trem de grele și a reușit să se apropie de
Kronstadt abia pe la orele 7 dimineața. Au în-
ceput lupte sîngeroase pentru fiecare casă, fie-
care stradă, fiecare cartier. Rebelii foloseau
subsolurile și podurile, trăgeau în plin, luptînd
cu disperarea unor osîndiți. Unele cuiburi de
rezistență din clădirile de piatră au trebuit să
fie înăbușite, trăgîndu-se cu tunul prin ochire
directă. Fiecare pas înainte se făcea cu sacri-
ficii mari. Medicii, sanitarii și surorile medicale
erau nevoiți să-și îndeplinească sarcinile
grele, dar de cîinste în condiții deosebit de vi-
tege. Îmi amintesc mai cu seamă de abnega-
ția și singele rece al responsabilii unității sa-
nitare, a Grupului de sud al armatelor, tova-
rășa Mirra Flerova care participase la cel de

fortărețe inexistabile. Nici locul în existență al
Dar pentru luptătorii Armatei Roșii nu existau
pentru Forțele armate ale Puterii Sovietice.

Tea că fortăreața de la Kronstadt e inexistabilă
răscoală pe scara întregii Rusii. Burghazia soco-
cu mîștunarea de a-1 transforma într-un centru de
porului. Ea își trimisese agenții ei la Kronstadt
uneltille și acțiunile ei îndreptate împotriva po-
voaște populare, încercînd astfel să-și mascheze
el de rebeliunea de la Kronstadt, o numea „re-
Burghazia internațională, ocupîndu-se, în presa
la lichidarea ordinii sovietice.

Încerca să ducă masele la zdrobirea revoluției,
fel masele. Sub această lozincă contrarevoluția
teilor, iar nu partidelor !” căuînd să înșele ast-
Kronstadt au lansat lozincă : „Puterea — Soviete-
base tactica de luptă. Căpeteniile rebeliunii de la
față împotriva Puterii Sovietice: ea își schim-
trînd în războiului civil, nu îndrăznează să acționeze
Burghazia contrarevoluționară, care fusese în-
sistem.

desfășurat o agitație turbată împotriva acestui
fionar, menșevicilor, anarhiștilor și albagardștilor au
zaftei bolșevicilor din Kronstadt, socialiștilor-revolu-
produse agricole. Profitînd de săbînta organiza-
sistemului predării obligatorii a surplușurilor de
spirit oglindea nemulțumirea tărănilor față de
din punct de vedere politic și a căror stare de
tingente de oameni noi, de la țară, nedezvoltați
lica. În locul lor, în rîndurile flotei veniseră con-
plecaseră pe front ca să apere Puterea Soviete-
bolșului civil. Cel mai bun dintre vechii marinari
Kronstadt se schimbaseră considerabil în timpul răz-
beliune la Kronstadt. Compoziția marinarii din
La începutul lunii martie 1921 a izbucnit o re-

2

7

unităților care se pregăteau să înăbușe rebe-
liunea, zdrobind în același timp cu desă-
vîrșire pozițiile socialiștilor-revoluționarilor și men-
șevicilor printre muncitorii din Petrograd.

16 martie, o dimineață fără pic de nori. Peste
noapte înghețase puțin. În depărtare se vedea
deslușit conturul Kronstadtului. Părea ame-
nințător și de neînving. Numai cîțiva kilometri
despărțeau malul Oranienbaumului de insula
Kotlin, dar cît de greu de parcurs aveau să fie
acești kilometri a doua zi pentru trupele
noastre !

Pentru a slăbi într-o oarecare măsură rezis-
tența inamicului și a ajuta ostașilor noștri să
facă acest salt de necrezut pe un teren desco-
perit, micșorînd în măsura posibilității inevi-
tabilele pierderi, planul de atac prevedea un
tir de pregătire îndelungat asupra forturilor,
vaselor de linie și a fortăreței însăși. Declanșă-
rea acestui tir de pregătire fusese fixată pentru
ora 14. Se scurgeau acum cele din urmă clipe...
Și iată, au răsunit cele dinți salve ale artille-
riei grele. Rebelii au răspuns îndată. Duelul de
artilerie cînd se intensifica, cînd scădea. Focul
a amuțit numai odată cu căderea întinericului.
Deasupra golului Finic domnea acum liniștea
și noaptea. Dar liniștea aceasta era înșelătoare
și instabilă, amintînd mai curînd de o acalmie în
preajma furtunii. Începutul asaltului fusese fixat
la miezul nopții. Se desfășurau acum cele din
urmă pregătiri. Toate unitățile primiseră ordi-
nele respective, își cunoșteau fiecare mîștunea,
locul în care trebuiau să iasă pe gheață, direc-
ția mișcării și obiectivele atacului. Nimeni nu se
gîndea la odihnă sau somn. Ostașii și coman-

cel de față ascultau cu atenție convorbirea
adunat de el. S-a înghebat o conversație. Toți
după umărul lui drept, l-a invitat să se așeze
Kronstadtului, și petrecîndu și bînzor brațul pe
rîndit de două ori în luptele pentru cucerirea
Hmelnițki, secretarul și tovarășul meu de armă,
Vladimir Ilici s-a apropiat atunci de R. P.

de la Kronstadt, i-am răspuns eu.
— Tovarășul Hmelnițki. A luat parte la luptele
Vladimir Ilici.

— Cine este rînditul acesta ? — m-a întrebat
novka” și cu un braț bandajat.

mir Ilici a fost atras de un tînd cu „budio-
pregătea pentru fotografiere, atenția lui Vlad-
nim a constatat cu plăcere. În timp ce grupul se
mir Ilici să se fotografieze împreună cu el. Le-
panții au ieșit în curte și l-au rugat pe Vlad-
Kronstadt. Discuția cu însuși Ilici, toți partici-
tele lichidării aventurii gardiștilor albi de la
pe el și pe membrii C.C., cu privire la amănun-
rebeliunii. La rîndul nostru, l-am informat și noi,
ne-a mulțumit pentru îndăbîntarea cu succes a
ne-a dat la cunoștință hotărîrile Congresului,
de neșters în mîna fiicărui din noi. Lenin
conducătorii partidului nostru a lăsat o urmă
Lenin. Aceasta înțînăre simplă și cordială cu
Rhe. A doua zi, am fost primiți de Vladimir Ilici.
Moscovă. Congresul al X-lea își încheiase lucr-

În ziua de 20 martie delegații s-au întors la

*

Republicii Sovietice. Și de rîndul acesta, fusese
lichidată o aventură a dusmanului de clasă,
lichidată cu mirșăvie și perdică.

15

10

tit. Inamicul își continua tragerea, tot mai in-
tens, provocînd în rîndurile atacanților pier-
deri din ce în ce mai mari. Ar fi fost necesar
să se ridice acum regimentele într-un ultim
avînt, dar gheața, așa nesigură cum era, și-
tinuea în loc pe ostași. Era greu să se smulgă
de lîngă ea, să ridice capul. Pentru că regimen-
tele să pornească la atac, era nevoie de un
exemplu din partea unor oameni energici. Exem-
plul a fost dat de comisiunii delegați la Con-
gres.

În fața regimentului 501, a apărut Ian Fabri-
țius. Spre deosebire de ceilalți, era îmbrăcat cu
veșnica lui pelerină de pișlă neagră care flu-
tura pe umerii lui puternici, întocmai ca aripile
unui vultur mare și neînfricat. Fabrițius a trecut
prin fața soldaților întinși pe gheață și a spus
liniștit :

— Destul ați stat culcați și v-ați odihnit, acum
porniți după mine, înainte !

Bărbăția acestui om remarcabil s-a dovedit
a fi mai puternică decît frica ce și-ntinuse oamenii
pe gheață. Într-un iureș năprasnic regimentul
a pătruns în suburbiile Kronstadtului.

Cu puțin înainte, unitățile brigăzii a 32-a iz-
butiseră printr-o lovitură neașteptată să-i scoa-
tă pe rebeli din sectorul cheiului, ocupînd stră-
zile învecinate ; un contraatac înversănat al re-
zervelor inamicului care se apropiaseră în
timp l-a aruncat însă afară, îngăduindu-le să
mai păstreze, cu multă greutate, un neînsemnat
cap de pod lîngă porțile Petrogradului. Regi-
mentul lui Fabrițius, iar apoi și celelalte brigăzi
i-au respins însă din nou pe rebeli și s-au în-
tărit temeinic în oraș.

ranța că vom putea lămurii pe matrozii dezo-
riantă eviind astfel o vătărare de sine în-
săși. În apelul lor, delegații Congresului căutau
să lămurască oamenii adevărații înțeles al
evenimentelor, demascând pe organizatorii re-
beliunii și scopurile lor.
Din toate colțurile țării Sovietelor porneau
spre Kronstadt scrisori și telegramme, mesaje
pline de revoltă și amărăciune. Ie din partea
bătrânilor marinari care-și făcuseră serviciul în
Indurile Flotei Baltice, fie din partea Unităților
Armatei Roșii care cunoșteau devotamentul fără
margină al acestor matrozii pentru cauza po-
porului.
Dar alți apeli delegaților Congresului, cîi și
chemările marinarilor revoluționari au rămas
fără răspuns cu toate că, după cum vom vedea
mai tîrziu, au avut și ele un rol.
Terminînd pregătirile necesare, am pornit cu
un tren special spre Oranienbaum unde se afla
Statul-Major al Grupului de sud.
Pregătirea asaltului era în tot. Se luau urgent
măsură pentru aprovizionarea unităților cu toate
cele de trebuință. Erau în întregime echipate și
Il se dădea rația alimentară de luptă.
Un loc însemnat în activitatea comandamen-
tului îl ocupau problemele legate de informarea
asupra forțelor rebelilor și mai cu seamă asupra
rezistenței ghelei pe traseul ducînd spre forță-
reață. Pentru a se stabili grosimea stratului de
gheață a fost nevoie să se facă mai multe
copci în diferite locuri. Rezultatele cercetărilor
privind starea ghelei erau neînfrizate comu-
nate tuturor, înțîrind în oameni încrederea în
succesul ofensivel.

5

4

de vitei, a permite ca gheața să fie dislocată de
vînturile din apus însemna să îngăduim contrare-
voluției să primească ajutor din afară și să
prelungescă situația critică existentă, deschi-
zînd din nou porțile intervenției străine.

În zorii zilei de 12 martie trenul cu delegații
Congresului a sosit la Petrograd. Evenimentele
de la Kronstadt își pusese într-o oarecare
măsură pecetea și asupra acestui oraș. Populația
aștepta cu nerăbdare înăbușirea rebeliunii și
normalizarea vieții în timp ce dușmanii sperau
într-o victorie a contrarevoluției și în întoarce-
rea la vechile privilegii. Zinoviev și Lășevici
făceau parte din conducerea organizației de
partid din Petrograd și purtau în mare măsură
răspunderea pentru faptul că elementele contra-
revoluționare izbutiseră să organizeze o rebe-
liune la Kronstadt, neluînd nici un fel de mă-
suri eficace pentru restabilirea ordinii, nici mă-
car pe teritoriul Petrogradului.

Ajunghind la Statul Major al Armatei a 7-a, am
aflat din gura comandantului acestei armate
următoarele: rebelii dispuneau de forțe însem-
nate: în forturile și pe navele din Kronstadt
erau aproximativ 150 de tunuri și peste 100 de
mitraliere. În total, în fortăreață și pe bor-
dul vaselor se aflau 18.000 de soldați și ma-
trozi. Conform datelor strînse de Statul Major al
armatei, rebelii dispuneau de o mare cantitate
de muniții; în schimb, rezervele lor de com-
bustibil și alimente erau limitate, iar moralul și
starea de spirit politică erau instabile.

Înainte de a porni spre destinație, delegații
Congresului au luat în unanimitate hotărîrea de
a adresa rebelilor un apel. Nutream încă spe-

de X-lea Congres al partidului, în calitate de
invitat, și a delegației la Congres din partea
organizației din Ekaterinoslav, sanitara A. Gor-
lunova. Femeile în aparență slăbe, erau o pildă
de vitejie pentru mulți ostași din Armata Roșie.
De un eroism alît de mare au făcut dovadă și
delegații care stăteau așezați direct pe ghea-
ța cu aparatele lor, asigurînd, sub focul nîmic-
tor al inamicului, o legătură neîntreruptă între
unități. Nu putem să nu pomeneam aici cu toată
căldura operațiunile duse cu succes pînă la
capăt de glorioși noștri aviatori comandați de
A. V. Sergheev. Numai 25 de avioane au lău-
rit parte la atacul împotriva Kronstadtului; pe vre-
mea aceea, însă, această reprezentanță o forță
destul de mare; prin loviturile date rebelilor,
ele au adus un ajutor neprețuit trupelor noastre.
Cu aceeași mare eficacitate și înaltă măiestrie
și-a îndeplinit sarcinile și artileria noastră.
În primele rînduri ale atacantilor se aflau de-
legații Congresului. Mulți dintre ei erau răniți.
dar nu pățeaua cîmpul de luptă. Unii membri
legat din partea armatei a 16-a, G. G. Smirnov,
V. N. Kalina, V. N. Kalina, secretarul
la Ivanovo-Voznesensk, F. Lucinski, secretarul
Comitetului gubernial de partid Arhanghelsk și
alți tîi credincioși ai marelui lor popor și mem-
bri glorioși ai Partidului Comunist.
Trupele au suferit pierderi deosebit de mari
din cauza focului de baraj dezlănțuit de pe
bordul "Petropavlovskului". Comandantul Gru-
pului de sud, Sedevkin, l-a rugat pe coman-
dantul de armată Tubacovski să trimeată avia-
ția pentru înăbușirea focului de pe acest vas

12

13

de linie. Pe la amiază, deasupra Kronstadtului
a trecut în zbor o escadrilă de avioane, arun-
cînd cîteva bombe asupra "Petropavlovskului"
și a "Sevastopolului". Tirul de pe aceste vase
a devenit apoi mai puțin eficace. Aceasta le-a
permis unităților noastre să înainteze spre cen-
tru. În cea de a doua jumătate a zilei, forțele
scolii regimentare a regimentului 501, coman-
date de I. M. Rühle, au reușit să-l alunge pe
rebeli dintr-un punct de sprijin important situat
în apropiere de "Petropavlovsk".

Luptele de la Kronstadt nici nu se terminaseră
cînd pe adresa Comitetului Apărării din Pe-
trograd s-a primit o telegramă din partea lui
V. I. Lenin și M. V. Frunze prin care un număr
de delegați ai Congresului, printre care și eu,
eram chemați la Moscova. N-am reușit însă să
plecăm imediat: inamicul se împotriva încă cu
înverșunare.

Cotitura hotărîtoare în lupta pentru cucerirea
Kronstadtului a avut loc tocmai la căderea serii,
cînd au fost ocupate cartierele răsăritene și nord-
dice, ale orașului. Moralul rebelilor scăzuse
simțitor. Argumentul principal al propagandei
oficiale albe — invincibilitatea fortăreței și in-
evitabila pierdere a unităților roșii pe gheața gol-
fului — își pierduse orice putere. Marinarii au
înțeles că se află în preajma înfrîngerii. În
seara de 17 martie, în dispozitivul brigăzii a
187-a s-a strecurat unul dintre matrozii de pe
"Sevastopol" care a anunțat că, în cazul cînd
comandamentul le-ar garanta viața, el ar fi
dispus să aducă cu dînsul un grup numeros de
marinari. Bineînțeles, i-a adus, începuse capi-
tularea de bună voie.

putând să înainteze, unele unități s-au adăpos-
 impotriva forțurilor și a Kronstadtului. Nema-
 Arhivă nouă a deschis, la rândul ei, focul
 cele dinții victime ale asaltului.
 cile ce se formau înghețau în fundul golului
 gheață, ridicând enorme jerbe de apă, iar cop-
 compact. Protecțiile spăgeau cu ușurință
 traheră devesea din ce în ce mai intens și mai
 început să cadă mai aproape, iar focul de mi-
 pul și se prăsea. În curând, însă, exploziile au
 mari : se simțea că servanții își pierduseră ca-
 și "Sevastopol" n-au putut pierde și
 forțuri și de pe vasele de linie "Petropavlovsk"
 cele ce se întâmplau și au deschis un foc intens
 din arme de tot felul. Cele dinții salve țase din
 o crinca înăclerare.

În cele din urmă, rebelii și-au dat seama de
 unde, dintr-o clipă în alta urma să se producă
 pârșieră de mal, îndreptându-se spre locul
 2 de la sud, unitățile de rezervă abia se des-
 de docurile Kronstadtului și de forțele nr. 1 și
 timp ce detașamentele de soc se și apropiaseră
 nesăvârșit în direcția forțurilor și a forțurilor.
 otași ai Armatei Roșii care înaintau ca un val
 lui de sud al Golului Finic era împinzit de
 li se îndășa : tot spațiul dintre inșul și litora-
 deodată s-au optit ca umite de priveștea ce
 alegea peste înăclerile înghelate ale golului și
 Razele proiectoarelor puternice au prins să
 să transmiță la Kronstadt o parte din semnale.
 nui a fost lichidat în scurt timp, dar el izbucnise
 transmițesese rebelilor semnale luminoase. Spi-
 al lui Dibenko a descoperit un spion care
 din vilele de lângă Oranienbaum Staiul-Major
 timp ce brigăzile porniseră la asalt, într-una

dintre conducătorul lor și un soldat, emoționat
 de simplitatea atitudinii lui Lenin și de marea
 sensibilitate cu care el stătea de vorbă cu fie-
 care dintre noi.

(Text prescurtat)

Dragi cititori,

Acesta este cel de al 3-lea număr
 al Bibliotecii „Veac nou”. Vă rugăm
 să ne scrieți dacă materialele publi-
 cate până acum au prezentat interes
 pentru dv. și ce ați mai dori să gă-
 siți în paginile Bibliotecii „Veac
 nou”.

Scrieți-ne pe adresa redacției
 „Veac nou”, str. Ion Ghica nr. 5,
 raionul Tudor Vladimirescu.

Imbicaiți în hălate albe, otași parcă s-au
 toți în bezna nopții. Cu greu îi mai puteai
 distinge la cîțiva pași distanță, pe covorul
 alb de zăpadă. Soliditatea gheții i-a în-
 viori pe otași. Înaintau acum, mai și-
 guri de ei, cu mii multă îndrăzneală. Semicer-
 cuni de fier se strîngea neîndurător, în jurul
 Kronstadtului rebel. Camuflajul perfect al os-
 toșilor roșii și înaintarea lor tăcută au făcut ca
 unitățile atacanților să răsară cu totul neas-
 teptat sub zidurile fortăreții și ale forțurilor. În

comandă de Kazanski.
 elevilor de școală militară din Grupul de nord,
 în același timp a trecut la ofensivă și brigada
 tura împotriva forțurilor.
 rie din sud și numai după aceea să dea lov-
 drept sarcină să ia cu asalt o parte din for-
 brigăzii a 79-a din divizia a 27-a, care aveau
 la. În sînga ei, pe gheață, înaintau unitățile
 Era divizia care urma să dea lovitura principa-
 Dibenko se îndreptau în direcția Kronstadtului.
 La ora 5 dimineața toate unitățile diviziei lui
 unități au coborît pe gheață.
 da, banul nostru albit. La ora 1,30 cele dinții
 țapă. Și aici că a prins să cadă puțind zăpa-
 mandanți au raportat că unitățile sînt gata de
 începuse zina de 17 marile, zina asaltului. Co-
 Treizece de miezi nopți... Cu alie cuvinte,
 spinițee din nou întinerău.
 Se strîngeau pentru o clipă pentru ca apoi să
 nise scoțeau într-una înăcleră de gheață.
 Înăcleră era vădit nervos : reflecție puer-
 pozire.

danții Armatei Roșii erau cuprinși cu toții de
 emoția dinainte de bătălie cunoscută oricui. La
 miezul nopții trupele au ocupat pozițiile de

K. VOROSILOV
MAREȘAL AL
UNIUNII SOVIETICE

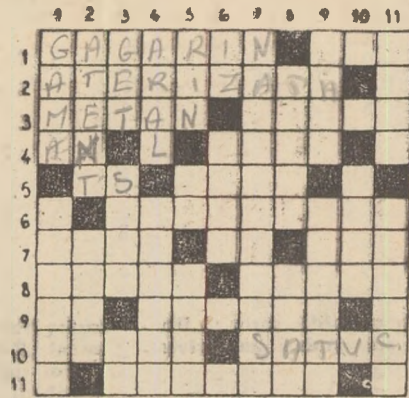
ZDROBIREA
REBELIUNII
DE LA
KRONSTADT

3

Biblioteca „Veac nou”

PRIMUL OM IN COSMOS

ORIZZONTAL: 1) Primul om în Cosmos L. — Cetățean sovietic. 2) Navă cosmică sosită pe pământ! 3) Gaz — A preconizat călătoria interaștrală 4) Pirueta Pământului în jurul Soarelui — Protectori ai familiei (mit.) 5) Tese — A pleca, a conduce, a pluti în aer 6) Maiorul sovietic din aviație Iuri Alexeevici Gagarin 7) Ocol — În est! — Riu în U.R.S.S. 8) A inspira adânc — Ușmit, cum a fost întreg Pământul de ascensiunea omului în Cosmos 9) Intrecere! — Marea., care se referă la atomii încărcăți cu electricitate 10) Odinoară — Mai mic ca un sat 11) Ascensiunea navei cosmice; cea dintâi având un om la bord a fost înfăptuită de Uniunea Sovietică în ziua de 12 aprilie 1961.

4) Când a devenit satelit al pământului, având la perigeu 172 km și la apogeu 302 km distanță de pământ 5) Fluviu în Europa — Dese! — Ion 6) În geofizică! — Cosmos 7) Cea lansată de Uniunea Sovietică în ziua de 12 aprilie 1961, având un om la bord era în greutate de 4.725 kg și a plutit în Cosmos 108 minute (2 cuv.) 8) Pământ — Primul om zburător (mit.) 9) Ales, deosebit (pl.) — Aerisite 10) Satelit al pământului care așteaptă vizita viitorilor cosmonauți 11) Corp ceresc cu lumină proprie — Om cu calități extraordinare, capabil de realizări excepționale (pl.).

VERTICAL: 1) Raze cosmice — Denumirea primei nave cosmice lansată de Uniunea Sovietică având un om la bord 2) Așa cum trebuie să fie orice cosmonaut — Cabina sau containerul navei cosmice, conținând aparatura și pe cosmonaut, de unde acesta a transmis știri la ora 9,20 și 10,15 (ora Moscovei) 3) Popor antic — Report în întreceri — Înalt! 4) Lac mare în U.R.S.S. — Traectoria pe care s-a plasat nava cosmică cu un om la bord,

Intreprinderea forestieră din Gheorghieni

Regiunea Mureș - Autonomă Maghiară
Piața Petőfi nr. 5

Fără repartiție,

confeccionază, pe bază de comandă, din lemn rotund și cioplit de rășinoase

- Șarpante
- Răsadnițe
- Pătule de porumb

COMPLEXUL DE
INDUSTRIALIZARE
A LEMNULUI
REGHIN
produce

INSTRUMENTE MUZICALE
(cu arcușe și cu coarde
de ciupit)

AMBARCAȚIUNI SPORTIVE
RACHETE DE TENIS

Primim comenzi speciale
pentru lucrări de construcții
cu materialul beneficiarului
(turnuri de răcire etc.)

Intreprinderea regională de producție industrială I. R. P. I. B.

BUCUREȘTI, STR. IZVOR Nr. 16, RAIONUL V. I. LENIN
TELEFON 14.87.13—14.48.52

Produce și livrează pentru sectorul socialist la comandă:

- Timplărie pentru binale
- Timplărie industrială din lemn
- Timplărie metalică (Fichete diferite dimensiuni și tipuri etc.).
- Construcții metalice, inclusiv rezervoare.
- Mobilier metalic, simplu sau tapițat cu materiale plastice, (dermatin melacard).
- Mobilier pentru magazine din metal și lemn cu melacard sau plăci aglomerate.
- Tahometre electrice
- Presostate
- Intrerupătoare limitatorului de timp 6 A/500 V pentru vitrine (Relee).
- Lucrări de metrologie în cazangerie și recipienti.
- Reparații cazane
- Reparații pompe de orice fel
- Marochinărie
- Stilouri
- Anhidridă cromică, produse chimice

Pentru informații suplimentare adresați-vă întreprinderii Regionale de Producție Industrială, str. Izvor 16, raion Lenin, telefon 14.87.13—14.48.52.

Atențiune!

V-ați procurat buletinul
abonament

PRONOEXPRES

pe luna MAI?

Dacă nu, atunci grăbiți-vă:
premii importante vă așteap-
tă și pe luna mai.

* ÎN CURÎND PE ECRANELE CAPITALEI

Noul film românesc

S E T E A

O producție a studioului cinematografic „București”,
după scenariul lui TITUS POPOVICI, în regia lui MIRCEA DRAGAN

PREFERAȚI
cunoscutele
produse
ale

I. R. I. C.
BURDUJENI
SUCEAVA
MEZELURI
SUPERIOARE

într-un bogat sortiment

Regiunea Mureș -
Autonomă Maghiară

TG. MUREȘ

Str. Petőfi Nr. 2

EXECUTA ȘI DESFACE
PRIN MAGAZINELE SALE

- obiecte decorative și
mobilier mic, sculptat, pic-
tat, pirogravat • jucării
și bibelouri din lemn •
ceramică neagră • co-
voare • țesături simple
din bumbac, in, cînepă •
fețe de masă și cuverturi
• dantelărie broderii

CUM A FOST PREGĂTITĂ AGRESIUNEA ÎMPOTRIVA CUBEI

Dosarul acuzator împotriva organizatorilor criminalei și perfidei invadări a Cubei conține suficiente dovezi care-i demască pe inspiratorii și executorii unui complot îndelung și în amănunțime pregătit pe teritoriul Statelor Unite.

Incerările oficialităților americane de a dezminți realități despre care însăși marea presă new-yorkeză vorbea, cu lux de amănunte, chiar înainte de a se fi produs agresiunea din 16 aprilie, nu se bizuiau decât pe făgăduința afirmată că Statele Unite nu ar fi participat „direct” la atacarea tinerei republici cubane. Se știe, însă, foarte bine și premierul Fidel Castro a subliniat-o încă o dată zilele trecute — că presa și agențiile de presă americane au scris, de nenumărate ori, despre taberele de pregătire a trupelor mercenare în vederea atacării Cubei, despre instructorii americani din aceste tabere, despre bazele aeriene de pe teritoriul Guatemalei.

Dacă forțele rebele de desant au folosit teritoriul Guatemalei pentru decolare, aceasta n-a fost decât alibiul care să „acopere” în aparență adevărata lor bază de pornire, aflată în Florida și Louisiana, pe teritoriul Statelor Unite. Dovada? În ziua în care insera cu litere groase știrile despre bombardamentul barbar, care a marcat preluatul agresiunii trupelor mercenare, ziarul „New York Times” publica în aceeași pagină o lungă corespondență din Miami, transmisă de redactorul său Schulz, despre pregătirile febrile ce se observau la cartierul general al bandelor contrarevoluționare. În tot cursul săptămânii trecute, — arăta Schulz, referindu-se la săptămâna 8—15 aprilie — la „cartierul general” seoseau mereu oameni care prezentau documente, își scoteau hainele civile, primeau uniforme și plecau cu autocamioanele spre aerodromuri din apropiere, de unde decolau avioane spre Guatemala. După sosirea pe micul arhipelag Florida Keys, specialiștii în domeniul activității diversioniste și de guerilă se strecurau spre vedetele rapide ancorate la debarcaderele părăsite și plecau spre coasta cubană.

Mai e de adăugat ceva?

Miami — Casablanca Americii

Miami, frumoasa și luxoasa stațiune balneară de pe coasta însoțită a Floridei nu este numai locul de desfășurare preferat de numeroși miliardari și de star-urile de diferite mărimi ale Hollywood-ului. De mai multă vreme Miami a început să poarte și numele de Casablanca Americii. Porecla s-a născut în urma faptului că aici și-au făcut apariția, pe lângă clientela obișnuită a hotelurilor și cazinourilor de lux, diverși „sezonieri” cu un alt gen de preocupări decât cele estivale. Și dacă în anii din urmă Casablanca a fost aleasă de colonialiștii drept cartier general al intrigilor politice împotriva popoarelor Africii, imperialiștii americani — care sînt totdeauna prezenți la Casablanca, în orice provocare colonialistă — au ales Miami ca centru al activității complotiste împotriva popoarelor Americii Latine.

Undeva, într-un cartier elegant al stațiunii americane de petrecere și huzur, a apărut nu de mult un nou hotel: „Biltmore”. Patronii acestui hotel sînt rude apropiate ale fostului dictator al Cubei, Batista. De fapt, „Biltmore” aparține chiar lui Batista, fiindcă a fost cumpărat cu banii dați de el. (Singerosul ex-dictator alungat de poporul cuban a luat cu sine multe milioane de dolari).

Alături de „Biltmore”, ca ciupercile după ploaie au apărut în același cartier, o serie de restaurante și cafenele deschise, ca din întâmplare, numai de fugari „cu suprafață” din Cuba. Într-un asemenea local, deschis, în asociație, de fostul senator Perez Carrillo și de bancherul Cano din Havana, și-a stabilit sediul prima organizație contrarevoluționară a fugarilor din Cuba, poetic denumită „Trandafirul alb”.

Autoritățile americane, care știu să exercite cu severitate controlul imigrărilor, se poartă atât de „frumos” cu trădătorii poporului cuban, încît în perioada scurtă care a trecut de la izbînda revoluției populare, la Miami și-au aflat adăpost și ocrotire nu mai puțin de 30.000 de contrarevoluționari.

Cu ce se ocupă acești prea recentii locuitori ai Miami-ului? Ne-o arată un număr special pe care cunoscuta revistă americană „Life” l-a consacrat la sfîrșitul anului trecut activității lor subversive.

O altă revistă americană, la fel de bine cunoscută, „United States News and World Report”, a adus, de curînd, amănunte despre cum „se pregătesc sute de emigranți cubani în vederea războiului contra lui Castro”. Recunoscînd că statul Florida și îndeosebi orașul Miami constituie centrul complotului contrarevoluționar pus la cale împo-

triva poporului cuban, revista amintită scria: „De aici este dirijată activitatea subversivă împotriva Cubei”.

Sprrijinul activ al S. U. A.

Dar rolul activ al S.U.A. nu se limitează numai la adăpostirea bandelor de contrarevoluționari. În toamna trecută, la conferința miniștrilor de externe ai statelor membre ale O.S.A. (Organizația Statelor Americane), care a avut loc la San José, ca-

COMPLITUL DIN MIAMI

pitata Costa-Ricai, delegația S.U.A. număra, printre membrii săi, și un reprezentant al faimoasei „Agenții centrale de investigații” — organizația de spionaj și activitate subversivă condusă de Allan Dulles. Colonelul Dubois — acesta era misteriosul personaj — apărea ca un consilier al secretarului de stat Herter. Alit pe culoarele conferinței, cît și la diferite conciliabile cu reprezentanții diferitelor țări latino-americane, colonelul Dubois s-a străduit să obțină adeziunea acestora la un plan de aplicare de sancțiuni economice propuse de emisarii S.U.A. În realitate, planul, care aparținea chiar Agenției lui Dulles, prevedea finanțarea și înarmarea unei forțe intervenționiste împotriva regimului lui Fidel Castro încercîndu-se astfel repetarea acțiunii înlăptuite cu succes în 1954 din inițiativa lui John Foster Dulles, în Guatemala.

Eșuînd, la San José, în ralierea altor amatori de aventură la planul lor, emisarii „Agenției centrale de investigații” și ai Departamentului de Stat s-au văzut nevoiți să se întoarcă iarăși la mercenarii lor din Florida. Cu ceva totuși s-au ales și de pe urma tratatelor din capitala Costa-Ricai, în provincia costaricană Limon și în provincia Retalulen din Guatemala au fost organizate mai multe tabere de contrarevoluționari cubani. În Guatemala a fost amenajat și un aerodrom special, într-un ținut situat în plină junglă. La bazele organizate în Retalulen — recunoaște însăși presa americană — au fost concentrați 6.000 de mercenari. Un amănunt al trecut însă sub tăcere ziarele din S.U.A.: numai la una dintre aceste baze, „Elreca” (amenajată pe moșia ambasadorului Guatemalei în S.U.A.) activau 30 de instructori americani.

Iar „United States News and World Report” recunoaște în numărul său din 30 ianuarie 1961, că „forțele armate ale emigranților cubani dispun de

arme perfecționate, inclusiv avioane de bombardament „B-26”.

Doi agenți diversioniști capturați în munții Escambrai de către miliția populară — Antonio Garcia Creus, fiul proprietarului unui mare magazin universal din Havana și José Fernandez Plauas, alt fecior de bani gata, dezamăgit de perspectiva de a trebui să muncească — au declarat deschis că, lucrînd cu căpeteniile bandelor anti-castriste din Miami, aveau legături, prin acestea, cu „Agenția centrală de investigații” din S.U.A.

Căpeteniile bandelor contrarevoluționare, în frunte cu trădătorul Cardona, care se intitulează șef al așa zisului „Consiliu revoluționar cuban”, anunțau încă de acum două luni că semnalul atacului împotriva Cubei va fi dat la sfîrșitul lui martie, sau în aprilie. După cum se vede, știau ce spun...

Și mai știau ceva, — țără a o spune, însă. Este vorba de înțelegerea stabilită între Cardona și reprezentanții guvernului S.U.A., care — după cum relatează revista vest-germană „Der Spiegel” — i-au dat asigurări că-l vor sprijini pe deplin. După cum s-a văzut, promisiunea a fost ținută... În schimb, au fost date repede uitării declarații ca aceea a președintelui Kennedy sau a Secretarului de Stat, Rusk, care au afirmat că S.U.A. nu intenționează să se amestece în evenimentele din Cuba.

Dacă în cazul Guatemalei, imperialiștii americani au putut proceda astfel, în cazul Cubei lucrurile se petrec în condiții radical schimbate. În 1961 nu se mai potrivește deloc metodele și mijloacele folosite în 1954. Cuba cea mică poate înfrunta cu curaj o mare putere ca S.U.A., fiindcă alături de cei 6 milioane de cubani se află un miliard de luptători pentru pace din țările uriașului lagăr al socialismului, precum și sute de milioane de oameni din țările Americii Latine, Asiei și Africii, care au înfărat din primul ceas al invaziei, perfida agresiune americană împotriva unui popor care și-apără libertatea și independența. Raportul de forțe s-a schimbat în favoarea forțelor socialismului și păcii, care pot înfrîna pornirile belicoase ale imperialiștilor. În numele menșinerii păcii generale, guvernul Uniunii Sovietice a cerut guvernului S.U.A. să ia măsuri pentru încetarea agresiunii împotriva Cubei.

Căci așa cum spunea N. S. Hrușciiov, în mesajul adresat președintelui Kennedy: „Vom acorda poporului cuban și guvernului său întreg ajutorul necesar pentru respingerea atacului armat împotriva Cubei. Sîntem sinceri interesați în slăbirea încordării internaționale, dar dacă alții vor merge pe calea încordării, le vom răspunde din plin. În general vorbind, nu este posibil să se acționeze în așa fel încît într-o regiune să reglementezi situația și să stingi incendiul, iar într-altă regiune să ațîți un nou incendiu”.

Popoarele lumii își exprimă cu fermitate solidaritatea lor cu poporul cuban și hotărîrea de a lupta pentru a se pune capăt agresiunii imperialiste împotriva Cubei.

M. Mihail

Detășament de miliție populară cubană